

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
БІБЛОТЕКА

Серія «Ювілеї особистостей»

***Черкасов Віктор Гаврилович – вчений,
анатом, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри описової та клінічної анатомії,
заслужений діяч науки і техніки України:
до 70-річчя від дня народження***

Бібліографічний покажчик

КИЇВ 2023

УПОРЯДНИКИ:

*Папуша Л. В. – директор бібліотеки НМУ імені О. О. Богомольця;
Ковальчук О. І. – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри анатомії та патологічної фізіології навчально-наукового центру «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Дзевульська І. В. – д-р мед. наук, професор, завідувачка кафедри описової та клінічної анатомії НМУ імені О. О. Богомольця;
Маліков О. В. – канд. мед. наук, доцент кафедри описової та клінічної анатомії НМУ імені О. О. Богомольця;
Клюшніченко О. В. – головний бібліограф;
Гржимайло Л. О. – завідувачка відділу комплектування.*

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:

Папуша Л. В. – директор бібліотеки НМУ імені О. О. Богомольця.

Черкасов Віктор Гаврилович – вчений, анатом, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри описової та клінічної анатомії, заслужений діяч науки і техніки України: до 70-річчя від дня народження : бібліограф. покажч. / НМУ імені О. О. Богомольця, Бібліотека ; [упоряд.: Папуша Л. В., Ковальчук О. І., Дзевульська І. В., Маліков О. В., Клюшніченко О. В., Гржимайло Л. О. ; відп. за вип. Папуша Л. В.]. – Київ, 2023. – 67 с. – (Серія «Ювілеї особистостей»)

Бібліографічний покажчик із серії «Ювілеї особистостей» присвячено науковій та професійній діяльності Черкасова Віктора Гавриловича, відомого вченого анатома, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри описової та клінічної анатомії НМУ імені О. О. Богомольця, заслуженого діяча науки і техніки України. У виданні представлено науковий доробок ученого за період з 1977 по 2020 рік.

Покажчик адресовано науковцям, аспірантам, докторантам, викладачам ЗВМО, студентам та всім, хто цікавиться медициною, зокрема описовою та клінічною анатомією.

ЗМІСТ

ВІД УПОРЯДНИКІВ	4
РОЗДІЛ 1 Життєвий і творчий шлях Віктора Гавриловича Черкасова	6
РОЗДІЛ 2 Бібліографія наукових праць професора Черкасова Віктора Гавриловича	8
2.1. Дисертації на здобуття наукового ступеня	8
2.2. Книги, монографії, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали	8
2.3. Публікації у наукових збірниках та періодичних виданнях	20
РОЗДІЛ 3 Список патентів на винаходи та авторські свідоцтва	63
РОЗДІЛ 4 Література про Черкасова Віктора Гавриловича	65

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Бібліографічний покажчик із серії «Ювілеї особистостей» присвячено науковій та професійній діяльності Черкасова Віктора Гавриловича, доктора медичних наук, професора, вченого анатома, завідувача кафедри описової та клінічної анатомії НМУ імені О. О. Богомольця, заслуженого діяча науки і техніки України. Покажчик укладено у співпраці з кафедрою анатомії та патологічної фізіології Навчально-наукового центру «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Черкасов Віктора Гаврилович – відомий український вчений з напрямку описової та клінічної анатомії, талановитий організатор й досвідчений педагог. Автор біля 400 наукових праць.

У покажчику представлено науковий доробок ученого за період із 1977 по 2020 рік.

Покажчик складається із чотирьох розділів.

Перший розділ «Життєвий і творчий шлях Віктора Гавриловича Черкасова» розкриває період становлення його як вченого (роки навчання у медичному інституті, аспірантурі, докторантурі), основні досягнення в науково-педагогічній та організаційній діяльності.

Другий розділ «Бібліографія наукових праць професора Черкасова Віктора Гавриловича» містить бібліографічні описи праць ученого. Матеріал викладено в підрозділах:

- Дисертації на здобуття наукового ступеня;
- Книги, монографії, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали;
- Публікації у наукових збірниках та періодичних виданнях.

У межах підрозділу матеріал систематизовано в хронологічному порядку, у межах року – за алфавітом.

Третій розділ «Список патентів на винаходи та авторські свідоцтва» розкривають відомості про авторство на винаходи Віктора Гавриловича.

Четвертий розділ «Література про Черкасова Віктора Гавриловича».

Загальна кількість бібліографічних записів – 409.

Допоміжний апарат бібліографічного покажчика представлено вступом від упорядників та змістом.

Знаком астерікс відмічено документи, які не перевірено *de-vizo*.

Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено згідно з чинними державними стандартами України. Для підготовки покажчика використано фонди бібліотеки Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, Національної наукової медичної бібліотеки України, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

РОЗДІЛ 1 ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ЧЕРКАСОВА ВІКТОРА ГАВРИЛОВИЧА

Черкасов Віктор Гаврилович (05.01.1953–20.09.2020) – вчений, анатом і педагог, доктор медичних наук (1990), професор (1992), заслужений діяч науки і техніки України (2009), завідувач кафедри описової та клінічної анатомії (2004-2020), начальник науково-дослідного сектора (2003–2008), декан медичного факультету № 1 (2008–2013).

Віктор Гаврилович Черкасов народився у місті Кропивницький (до 2016 р. Кіровоград). Медичну освіту здобув у Київському медичному інституті, закінчивши лікувальний факультет у 1976 році. У тому ж році вступив до аспірантури на кафедру анатомії і 44 роки присвятив науці анатомії людини в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця. Був учнем видатного науковця член-кореспондента НАПН України, професора І. І. Бобрика.

Наукові дослідження: ультраструктурні аспекти розвитку кровоносних і лімфатичних судин; експериментальне моделювання патологічних процесів, історія морфології, методичні засади викладання анатомії людини. Кандидатська дисертація на тему: «Гемомікроциркуляторне русло тимуса людини пренатальному періоді морфогенезу» (1980). Тема докторської дисертації: «Мікроциркуляторне русло органів імунної системи людини в пренатальному періоді онтогенезу» (1990).

Серед наукових праць В. Г. Черкасова 9 монографій, 15 навчальних посібників, 10 підручників, 3 атласи. Один із підручників з анатомії, який видається трьома мовами та досі перевидається, став базовим для студентів та фахівців галузі. На його науковий доробок зареєстровано 14 патентів та авторських свідоцтв. Черкасов Віктор Гаврилович підготував 6 докторів та 11 кандидатів медичних наук. До майбутніх молодих вчених він ставився об'єктивно і толерантно. Його учні сьогодні очолюють кафедри закладів вищої освіти.

Як видатний вчений, фахівець високого рівня, людина твердої громадської, наукової та педагогічної позиції, Черкасов В. Г., займав провідні керівні та соціально активні

посади: секретар, член та голова спеціалізованої вченої ради при НМУ імені О. О. Богомольця; член спеціалізованої вченої ради при Вінницькому НМУ ім. М.І. Пирогова; Академік Міжнародної академії інтегративної анатомії (МАІА); Віце-президент наукового товариства АГЕТ України (1992–2020); Голова Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Морфологія людини» (2010–2020); редактор фахового журналу «Вісник морфології»; член редакційних колегій фахових видань України. Як видатний морфолог був відомий за кордоном.

Талановитий науковець та організатор навчального процесу в Україні Віктор Гаврилович за свої досягнення отримав нагороди: у 2006 році за вагомий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм Указом Президента України був нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня; у 2009 році отримав звання «Заслужений діяч науки і техніки України». У 2010 році за наукове дослідження останків саркофагу Київського князя Ярослава Мудрого у Софійському Соборі професора В. Г. Черкасова було нагороджено Почесною грамотою Національного заповідника «Софія Київська». У 2019 році нагороджений «Золотою медаллю Беца» Наукового товариства анатомів, гістологів та топографоанатомів України та мав інші дипломи і відзнаки.

Окремо заслуговує на увагу діяльність по опрацюванню та популяризації анатомічної колекції кафедри описової та клінічної анатомії – за ініціативою В.Г. Черкасова проведено повну каталогізацію препаратів.

Незабутні духовно та естетично наповнені виступи, лекції, екскурсії кафедрою, промови Віктора Гавриловича.

РОЗДІЛ 2

БІБЛІОГРАФІЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ПРОФЕСОРА ЧЕРКАСОВА ВІКТОРА ГАВРИЛОВИЧА

2.1 Дисертації на здобуття наукового ступеня

1. **Черкасов В. Г.** Гемомикроциркулярное русло вилочковой железы человека в пренатальном периоде морфогенеза : спец. 14.00.02 : дис. на соиск. ученой степ. канд. мед. наук / **В. Г. Черкасов** ; Киев. мед. ин-т имени А. А. Богомольца. – Киев, 1979. – 207 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 173–207.
2. **Черкасов В. Г.** Микроциркуляторное русло органов иммунной системы человека в пренатальном периоде морфогенеза : специальность 14.00.02 : дис. на соиск. учен. степ. д-ра мед. наук / **В. Г. Черкасов** ; Киев. мед. ин-т имени А. А. Богомольца. – Киев, 1989. – 405 с. : 178 рис. – Библиогр.: с. 356–405 (422 назв.)

2.2 Книги, монографії, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали

1986

3. Сканирующая электронная микроскопия коррозионных анатомических препаратов : метод. рек. / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др] ; М-во здравоохранения УССР. – Киев, 1986. – 16 с.

1991

4. Развитие кровеносных и лимфатических сосудов : монография / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов**. – Киев : Здоровье, 1991. – 208 с.

1996

5. Задания для подготовки к государственному переводному экзамену по анатомии человека : метод. пособие / И. И. Бобрик, Л. М. Давиденко, **В. Г. Черкасов** [и др.]. – Киев : НМУ, 1996. – 176 с.
6. Навчальні вказівки для підготовки до державного іспиту з анатомії людини : метод. посіб. / Л. М. Давиденко, К. А. Дюбенко, **В. Г. Черкасов** [та ін.]. – Київ : НМУ, 1996. – 171 с.
7. Остеология, артрология : навч.-метод. посіб. з анатомії людини / **В. Г. Черкасов**, Л. М. Давиденко,

К. А. Дюбенко, А. М. Синицька ; НМУ імені
О. О. Богомольця. – Київ, 1996. – 53 с.

1998

8. Мікроциркуляторне русло шкіри в зв'язку зі становленням її структури в нормі і при злоякісних лімфомах шкіри : [монографія] / О. В. Буянова, В. Г. Коляденко, **В. Г. Черкасов**. – Івано-Франківськ : ЛІК, 1998. – 307 с.
9. Навчальні вказівки для підготовки до державного перевідного іспиту з анатомії людини : метод. посіб. / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Л. М. Давиденко [та ін.]. – Київ : НМУ, 1998. – 161 с.

2000

10. Тесты к переводному государственному экзамену по анатомии человека : для иностран. студентов / Нац.мед. ун-т им. А. А. Богомольца, Каф. нормальной анатомии ; И. И. Бобрик, С. В. Стеценко, К. А. Дюбенко, **В. Г. Черкасов** [и др.] ; под ред. И. И. Бобрика. – Изд. 2-е, доп. и перераб., с латин. терминами. – Киев, 2000. – 195 с.

2001

11. Навчальні вказівки для підготовки для державного перевідного іспиту з анатомії людини / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, С. В. Стеценко [та ін.]. – Київ, 2001. – 212. с.
12. Сучасні аспекти функціональної анатомії центральної нервової системи : навч.-метод. посіб. для вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов** ; М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : [б. в.], 2001. – 152 с. : іл. – Бібліогр.: с. 115.

2002

13. Методичні розробки до практичних занять з анатомії людини медико-психологічного факультету : метод. посіб. / **В. Г. Черкасов**, С. В. Стеценко, О. О. Шевченко [та ін.]. – Київ : НМУ, 2002. – 144 с.
14. Функціональна анатомія центральної нервової системи : навч. посіб. для студентів та викладачів мед.-психол. фак. / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов** ; М-во освіти і науки

України, Академія пед. наук України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2002. – 180 с. : іл.

2003

15. Органи чуття : (огляд структури та функції) : монографія / **В. Г. Черкасов** ; авт. передм. І. І. Бобрик. – Київ : МЕГА, 2003. – 212 с. : іл. – Бібліогр.: с. 209–210.
16. Особливості функціональної анатомії дитячого віку : навч.-метод. посіб. / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**. – Київ : [б. в.], 2002. – 116 с. : іл. – Бібліогр.: с. 115.

2005

17. Информационный справочник для студента по учебной дисциплине «Анатомия человека» : (структура, содержание дисциплины, принципы оценивания, контрольные вопросы) / Нац. мед. ун-т имени А. А. Богомольця, Каф. нормальной анатомии ; сост.: **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко. – Киев, 2005. – 84 с.
18. Інформаційний довідник для студента з навчальної дисципліни «Анатомія людини» (структура, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Каф. Нормальної анатомії ; уклад.: **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко. – Київ, 2005. – 83 с.
19. Функціональна анатомія периферійної нервової системи : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / **В. Г. Черкасов** ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : [б. в.], 2005. – 136 с. : іл.
20. Study Guide Collection of picture for English speaking students (locomotory apparatus) : навч. посіб. / **V. G. Cherkasov**, O. V. Kancer, I. V. Kerechanyan ; Ministry of health of Ukraine [et al.]. – Kyiv : [б. в.], 2005. – 104 p.
21. Study Guide of the Lecture Course : for the students of the medical faculties. Lecture № 1 – №8 / **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer ; Ministry of health of Ukraine [et al.]. – Kyiv : [s. n.], 2005. – 122 p.
22. Study Guide of the practical Classes Course "Human Anatomy" / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.]. – Pt. 2. – 2005. – 44 p.

23. Study Guide of the practical Classes Course "Human Anatomy" / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.]. – Pt. 4 : Splanchnology. – 2005. – 79 p. : il.
24. Study Guide of the practical Classes Course "Human Anatomy" / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.]. – Pt. 5 : Central Nervous System. – 2005. – 76 p. : il. – Bibliogr. after chap.
25. Study Guide of the practical Classes Course "Human Anatomy" / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.]. – Pt. 6 : Cranial Nerves and Vessels. – 2005. – 76 p. : il. – Bibliogr. after chap.
26. Study Guide of the practical Classes Course : Methodical Instructions to Lessons № 1-9 for the students of medical faculties / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.], 2005. – 58 p. : il. – Bibliogr. after chap.
27. Study Guide of the practical Classes Course : Methodical Instructions to Lessons № 10-16 for the students of medical faculties / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.], 2005. – 51 p. : il. – Bibliogr. after chap.
28. Study Guide of the practical Classes Course : Methodical Instructions to Lessons № 17-25 for the students of medical faculties / Ministry of health of Ukraine [et al.] ; work.: **V. G. Cherkasov**, E. V. Kancer. – Kyiv : [s. n.], 2005. – 78 p. : il. – Bibliogr. after chap.

2006

29. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, Я. І. Федонюк ; за ред. А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вінниця : Нова Кн., 2006. – 368 с.
30. Нейроанатомічні основи психічної діяльності та поведінки людини : навч. посіб. / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов** ; М-во охорони здоров'я України, Нац.

мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Вінниця : Нова Кн., 2006. – 112 с. : рис. – Бібліогр.: с. 106–107.

2007

31. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін ; за ред. **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вінниця : Нова Кн., 2007. – 456 с. : іл.
32. Наукова діяльність Національного медичного університету імені О. О. Богомольця 2002–2006 рр. У 2 т. Т. 1 : Наукові видання. Винахідницька діяльність / В. Г. Коляденко, **В. Г. Черкасов**, М. Ю. Антоненко ; ред. В. Ф. Москаленко ; М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : Книга плюс, 2007. – 132 с. : іл.
33. Наукова діяльність національного медичного університету імені О. О. Богомольця : 2002–2006 рр. У 2 т. Т. 2 : Підготовка та атестація науково-педагогічних кадрів. Спеціалізовані ради / В. Г. Коляденко, **В. Г. Черкасов**, М. Ю. Антоненко, Л. О. Петровська ; за ред. В. Ф. Москаленко ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Київ : Книга плюс, 2007. – 420 с.

2008

34. Структура органів імунної системи після дії малих доз іонізуючого випромінювання : монографія / А. П. Мотуляк, **В. Г. Черкасов** [та ін.] ; М-во охорони здоров'я України [та ін.]. – Івано-Франківськ : СПД Семко Я. Ю., 2008. – 208 с.

2009

35. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Київ : НоваПак МСД, 2009. – 174 с.
36. Анатомія людини. У 3 т. Т. 3 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін ; за ред. **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вінниця : Нова Кн., 2009. – 376 с.

2010

37. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 2-ге. – Київ : НоваПак МСД, 2010. – 174 с.
38. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін ; за ред. А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вид. 2-ге, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2010. – 368 с. : іл.
39. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук ; ред. **В. Г. Черкасова** ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Вінниця : Нова Кн., 2010. – 392 с. – Алф. покажч.: с. 284–391.

2011

40. Анатомічний атлас людини / Фредерік Мартіні ; за ред. **В. Г. Черкасова** ; пер. з 8-го англ. вид. – Київ : Медицина, 2011. – 128 с.
41. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 3-тє. – Київ, 2011. – 174 с.
42. Анатомія людини : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Буковин. держ. мед. ун-т. – Вінниця : Нова Кн., 2011. – 640 с. : іл. – Предм. покажч.: с. 565–639.
43. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін ; за ред. А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вид. 2-ге, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2011. – 456 с. : іл.
44. Study Guide of the Practical Classes Course : Methodical Instructions to Lessons for Module 3 : Heart. Vessels and nerves of head, neck, trunk and limbs : учеб. пособие /

V. G. Cherkasov, O. V. Kancer, I. V. Kerechanyin ; Ministry of health of Ukraine [et al.]. – Kyiv : [s. n.], 2011.

2012

45. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 4-ге. – Київ : Ворона, 2012. – 187 с.
46. Анатомія людини : підручник / **В. Г. Черкасов**, Т. В. Хмара, Б. Г. Макар, Д. В. Проняєв. – Чернівці : Мед. ун-т, 2012. – 461 с. : табл., іл.– Бібліогр.: с. 460–461.
47. Історія анатомії (хронологія розвитку та видатні анатоми) : навч.-метод. посіб. для студентів вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / **В. Г. Черкасов**, Ю. Й. Гумінський, Е. В. Черкасов, В. С. Школьніков. – Луганськ : [б. в.], 2012. – 146 с. : іл. – Бібліогр.: с. 146.
48. Навчально-методичний посібник до практичних занять з анатомії людини для студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання) / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – Київ, 2012. – 50 с.

2013

49. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 5-ге. – Київ : Ворона, 2013. – 199 с.
50. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін [та ін.]. – Вид. 3-ге, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2013. – 365 с. : кол. іл. – Предм. покаж.: с. 350–364. – Бібліогр.: с. 365.
51. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини : навч. посіб. / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – Київ : НМУ, 2013. – 100 с.

2014

52. Анатомия человека : учеб. пособие для студентов высш. мед. учеб. заведений IV уровня аккредитации / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук ; Нац. мед. ун-т имени О. О. Богомольца, Буковин. гос. мед. ун-т. – Винница : Нова Кн., 2014. – 582 с. : ил.

53. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 6-ге. – Київ : Ворона, 2014. – 199 с.
54. Навчально-методичний посібник до практичних занять з анатомії людини для студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання) / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 2-ге вид. – Київ, 2014. – 50 с.
55. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини : навч. посіб. / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 2-ге вид. – Київ : НМУ, 2014. – 100 с.
- 2015**
56. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 7-ме. – Київ : Ворона, 2015. – 157 с.
57. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін [та ін.]. – Вид. 4-ге, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2015. – 365 с. : кол. іл.
58. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін ; за ред. **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вид. 3-ге, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2015. – 456 с. : кол. іл.
59. Анатомія людини. У 3 т. Т. 3 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред. **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вид. 3-ге, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2015. – 376 с. : кол. іл.
60. Анатомія людини. У 3 ч. Ч. 1 : Osteологія, артрологія, міологія : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Кн., 2015. – 184 с.
61. Анатомія людини. У 3 ч. Ч. 2 : Спланхнологія, ангіологія : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня

- акредитації / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Кн., 2015. – 208 с.
62. Анатомія людини У 3 ч. Ч. 3 : Неврологія : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Кн., 2015. – 166 с.
63. Навчально-методичний посібник до практичних занять з анатомії людини для студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання) / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 3-те вид. – Київ, 2015.– 50 с.
64. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини : навч. посіб. / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 3-те вид. – Київ : НМУ, 2015. – 100 с.
- 2016**
65. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 8-ме. – Київ : Ворона, 2016. – 157 с.
66. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін [та ін.] ; ред.: А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**. – Вид. 5-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2016. – 368 с. : кол. іл.
67. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закладів IV рівнів акредитації / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вид. 4-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2016. – 455 с. : іл.
68. Навчально-методичний посібник до практичних занять з анатомії людини для студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання) / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 4-те вид. – Київ, 2016.– 50 с.
69. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини : навч. посіб. / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 4-те вид. – Київ : НМУ, 2016. – 100 с.

2017

70. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 9-те. – Київ : Ворона, 2017. – 157 с.
71. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вид. 6-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2017. – 368 с. : іл.
72. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закладів IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вид. 5-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2017. – 455 с. : іл. – Бібліогр.: с. 452–454.
73. Анатомія людини : У 3 т. Т. 3 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін [та ін.] ; ред.: **В. Г. Черкасов**, А. С. Головацький. – Вид. 4-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2017. – 374 с. : кол. іл. – Предм. покаж.: с. 341–371. – Бібліогр.: с. 372–374
74. Атлас спинного мозку людини (пренатальний період онтогенезу) / В. С. Школьніков, **В. Г. Черкасов**, Ю. Й. Гумінський. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 178 с. : іл. – Бібліогр.: с. 177–178.
75. Навчально-методичний посібник до практичних занять з анатомії людини для студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання) / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 5-те вид. – Київ, 2014. – 50 с.
76. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини : навч. посіб. / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 5-те вид. – Київ : НМУ, 2017. – 100 с.

2018

77. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 10-те. – Київ : Ворона, 2018. – 199 с.

78. Анатомія людини : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук ; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Буковин. держ. мед. ун-т. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Кн., 2018. – 639 с. : іл.
79. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вид. 7-ме, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2018. – 368 с. : іл.
80. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищих медичних навч. закладів IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького. – Вид. 6-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2018. – 456 с. : іл. – Бібліогр.: с. 452–454.
81. Анатомія людини. У 3 т. Т. 3 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін [та ін.] ; за ред.: **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького ; М-во освіти і науки України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Вид. 5-те, доопрац. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 376 с. : іл.
82. Тестові завдання «Крок-1» – Анатомія людини (опорно-руховий апарат) / за ред.: **В. Г. Черкасова**. – Київ : Книгаплюс, 2018. – 50 с.
83. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини : навч. посіб. / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 6-те вид. – Київ : НМУ, 2018. – 100 с.
84. Human Anatomy : textbook for students of higher medical institutions / **V. G. Cherkasov**, I. Ye. Herasymiuk, A. S. Holovatskyi, O. I. Kovalchuk [et al.] ; Bogomolets National Medical University. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2018. – 464 p. : il. – Bibliogr.: p. 457–458.
- 2019**
85. Анатомія людини. У 3 т. Т. 1 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вид. 8-ме, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2019. – 368 с. : іл.

86. Анатомія людини. У 3 т. Т. 2 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький [та ін.] ; за ред.: А. С. Головацького, **В. Г. Черкасова**. – Вид. 7-ме, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2019. – 454 с. : іл.
87. Анатомія людини. У 3 т. Т. 3 : підручник для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитиції / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін [та ін.] ; за ред.: **В. Г. Черкасова**, А. С. Головацького ; М-во освіти і науки України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – Вид. 6-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2019. – 376 с. : іл.
88. Навчально-методичний посібник до практичних занять з анатомії людини для студентів фармацевтичного факультету (заочна форма навчання) / за ред. **В. Г. Черкасова**, І. В. Дзевульської, О. І. Ковальчука. – 6-те вид. – Київ, 2019. – 50 с.
89. Human Anatomy : textbook / **V. G. Cherkasov**, I. Ye. Herasymiuk, A. S. Holovatskyi, O. I. Kovalchuk [et al.]. – 2 th ed. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2019. – 472 p. : il.
- 2020**
90. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) : навч. посіб. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – 11-те вид. – Київ : Книга-плюс, 2020. – 124 с.
91. Анатомія людини : [підручник] / [Ю. Я. Кривко та ін.] ; за ред. проф. Ю. Я. Кривка, проф. **В. Г. Черкасова**. – Вінниця : Нова Кн., 2020. – 447 с. : рис.
92. Тестові завдання «Крок-1» – анатомія людини (для студентів фармацевтичного факультету) / Каф. анатомії людини, М-во освіти і науки України, М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук [та ін.] ; ред. **В. Г. Черкасов**. – Київ, 2020. – 47 с. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2342>
93. Human Anatomy : textbook / **V. G. Cherkasov**, I. Ye. Herasymiuk, A. S. Holovatskyi, O. I. Kovalchuk [et al.]. – 3 th ed. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. – 472 p.

94. Human Anatomy : [посібник] / **В. Г. Черкасов**, С. Ю. Кравчук, Л. Р. Матешук-Вацеба [та ін.]. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. – 656 p.

2.3 Публікації у наукових збірниках та періодичних виданнях

1977

95. К вопросу о микроциркуляторном русле и некоторых его топографических особенностях вилочковой железы плода человека / **В. Г. Черкасов** // Некоторые особенности микроциркулярного русла функционально различных органов : темат. сб. науч. работ. – Киев, 1977. – С. 123–127.

1978

96. Морфофункціональні особливості розвитку і онтогенетичної адаптації гемомікроциркуляторного русла вилочкової залози плодів і новонароджених / **В. Г. Черкасов** // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1978. – № 6. – С. 26–28.
97. Формирование стенок сосудов гемомикроциркуляторного русла вилочковой железы плодов и новорожденных человека / **В. Г. Черкасов** // II Закавказская конференция морфологов : тез. докл. – Баку, 1978. – С. 284–285.

1979

98. Ультраструктура кровоносних капілярів тимусу плодів людини / **В. Г. Черкасов** // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1979. – № 4. – С. 30–31.
99. Ультраструктурные особенности гемато-целлюлярного барьера вилочковой железы плодов человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Применение электронной микроскопии в материаловедении, биологии и медицине : тез. докл. науч. конф. – Киев, 1979. – С. 89–90.
100. Ультраструктурные особенности развития кровеносных капилляров бранхиогенной группы желез плодов человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Нервные и гуморальные механизмы возникновения основных заболеваний сердечно-сосудистой системы : тез. докл. – Полтава, 1979. – С. 15.

1980

101. К вопросу об иннервации кровеносных капилляров вилочковой железы плодов человека / **В. Г. Черкасов** // Морфология : Респ. междувед. сб. – 1980. – № 7. – С. 62–65.
102. Ультраструктурная морфометрия кровеносных капилляров вилочковой железы и щитовидной железы плодов человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // Ультраструктурные основы патологии сердца и сосудов : тез. науч. конф. – Тбилиси, 1980.*

1981

103. Гемомикроциркуляторное русло некоторых эндокринных органов человека в пренатальном морфогенезе и у новорожденных / И. И. Бобрик, А. И. Парахин, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // IX Всесоюзный съезд анатомов : тез. докл. – Минск, 1981. – С. 54.
104. Морфологические критерии адаптации гемомикроциркуляторного русла в динамике развития коллатерального кровообращения / **В. Г. Черкасов**, А. А. Архипович, Л. А. Одинцова, Ю. Б. Чайковский // III съезд патологоанатомов УССР : тез. докл. – Ивано-Франковск, 1981. – Т. 1. – С. 113–114.
105. Ультраструктурные адаптационные изменения гемомикроциркулярного русла в условиях моделирования коллатерального кровообращения / А. А. Архипович, И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Актуальные проблемы современной патофизиологии : тез. докл. Всесоюз. конф. посвящ. 100-летию со дня рождения А. А. Богомольца (1881–1981). – Киев, 1981. – С. 21–22.
106. Die prenathale Entwickluq der Kapillaren siniger Kinqeweide : [тези] / **V. G. Cherkasov**, I. I. Bobric, A. I. Parachin, E. A. Shevchenco // Anatomic Geselschaft 76 Versamlunq und 8. Kongress der Bulgarisen anatomen, histologen. – Bulgarien, 1981. – P. 112.

1982

107. Закономерности пренатального морфогенеза эндотелия различных звеньев гемомикроциркуляторного русла органов человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**,

- А. И. Парахин, Е. А. Шевченко // III Закавказская конференция морфологов : тез. докл. – Ереван, 1982. – С. 17
108. Патоморфология поражения внутренних органов экспериментальных животных при остром ингаляционном и пероральном отравлении «Дезоксоном» / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, И. П. Козярин, В. Г. Сук, А. А. Масленко // Структурные и функциональные изменения в клетках и тканях производных мезенхимы при нормальном развитии в условиях действия неблагоприятных факторов : сборник. – Киев, 1982. – Ч. 1. – С. 30–32.
109. Пространственно-временная организация гепатоцеллюлярных барьеров эндокринных органов в онтогенезе человека / И. И. Бобрик, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // IV Всесоюзный съезд геронтологов и гериатров, 14–17 сент. 1982 г., г. Кишинев : тез. и реф. докл. – Киев, 1982. – С. 42.
110. Развитие гемолимфомикроциркуляторного русла желудочно-кишечного тракта в пренатальном онтогенезе / Л. В. Чернышенко, И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Проблемы функциональной лимфологии : тез. Всесоюз. науч. конф. – Новосибирск, 1982. – С. 196–197.
111. Структура гемомикроциркулярного русла селезенки плодов человека по данным сканирующей и трансмиссионной электронной микроскопии / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Клинические спектры рассеянного внутрисосудистого свертывания крови : сб. науч. работ / под ред. Б. М. Щепотина. – Киев, 1982. – С. 163–170.
112. Ультраструктурные особенности секреторного процесса в эндокринных органах человека в пренатальном периоде онтогенеза / И. И. Бобрик, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // Актуальные вопросы экспериментальной и клинической эндокринологии : тез. докл. III съезда эндокринологов УССР, 28–30 сент. 1982, Винница. – Киев, 1982. – С. 17.
113. Экспериментальные данные к нормированию «Дезоксона-3» в воде водоёмов / **В. Г. Черкасов**,

А. А. Масленко, Г. М. Шмутер, И. П. Козырин // Химия и технология дезинфицирующих средств : сборник. – Горький, 1982. – С. 32–33.

1983

114. Анализ формообразующих факторов, определяющих развитие стенки внутриорганных кровеносных микрососудов в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик А. И. Парахин, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Актуальные проблемы эндокринологии : тез. докл. Респ. конф. – Фрунзе, 1983. – С. 189–191.
115. Клинико-морфологическая картина поражения внутренних органов экспериментальных животных при остром пероральном отравлении «Дезоксоном-3» / И. П. Козырин, **В. Г. Черкасов** // Четвертая Республиканская конференция молодых ученых-медиков : тез. докл. – Донецк, 1983. – С. 272.
116. Микроциркуляторное русло некоторых органов иммунной системы человека в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Функциональная морфология лимфатических узлов и других органов иммунной системы : тез. докл. науч. конф. – Москва, 1983. – С. 19–20.
117. Пути внутрисосудистого транспорта и миграции форменных элементов крови в селезенке человека в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Актуальные проблемы развития человека и млекопитающих : тез. докл. науч. конф. – Симферополь, 1983. – С. 83.
118. Региональные особенности строения эндотелиальной выстилки кровеносных сосудов тромбогенез / **В. Г. Черкасов** // Поражение сосудистой стенки и гемостаз : тез докл. Второй Всесоюз. конф., 15–16 дек., 1983 г. Минск. – Минск, 1983. – С. 15–16.
119. Структура стенки венозных синусов селезенки человека по данным трансмиссионной и сканирующей электронной микроскопии / **В. Г. Черкасов**, В. И. Минаков // Поражение сосудистой стенки и гемостаз : тез докл. Второй Всесоюз. конф., 15–16 дек., 1983 г. Минск. – Минск, 1983. – С. 200–201.

120. Структурные проявления ангиопатии при тромбгеморрагическом синдроме по данным сканирующей электронной микроскопии / И. И. Бобрик, Б. М. Щепотин, Г. Н. Виноградова, Я. М. Ена, **В. Г. Черкасов** // Васкулиты, ангиопатии, ангиодисплазии : тез. докл. Всесоюз. симпозиум. – Львов, 1983. – С. 17–18.

1984

121. Гематотканевые взаимоотношения в эндокринных органах человека на протяжении внутриутробного периода развития / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, А. Е. Шевченко [и др.] // Вопросы морфологии центральной нервной системы : Респ. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения В. А. Беца, 15–16 нояб. 1984 : тез. докл. – Киев, 1984. – С. 15–16.
122. Гемомикроциркуляторное русло органов эндокринной и иммунной систем человека в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик А. И. Парахин, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Актуальные вопросы нарушений гемодинамики и регуляции микроциркуляции в клинике и эксперименте : тез. докл. Всесоюз. конф. – Москва, 1984. – С. 110–111.
123. Закономерности пренатального морфогенеза специализированных форм эндотелия микрососудов человека / И. И. Бобрик, Л. А. Одинцова, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Актуальные вопросы нарушений гемодинамики и регуляции микроциркуляции в клинике и эксперименте : тез. докл. Всесоюз. конф. – Москва, 1984. – С. 62–63.
124. Количественная оценка путей трансмуральной миграции клеток крови в селезёнке плодов человека по данным сканирующей электронной микроскопии / **В. Г. Черкасов** // Количественные методы в изучении морфогенеза и регенерации : тез. докл. науч. конф. – Иваново, 1984. – С. 157.
125. Микроциркулярное русло органов эндокринной и иммунной систем человека в пренатальный период морфогенеза / **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко,

- А. И. Парахин // Морфология : респ. междувед. сб. – Киев, 1984. – Вып. 9. – С. 61–64.
126. Морфометрический анализ геометрических трансформаций внутриорганных кровеносных осудов в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов** // Количественные методы в изучении морфогенеза и регенерации : тез. докл. науч. конф. – Иваново, 1984. – С. 18.
127. Об определении уксусной кислоты в воздухе / Г. М. Шмутер, И. П. Козярин, В. Ж. Ратушная, В. Г. Сук, **В. Г. Черкасов**, А. А. Масленко // Гигиена и санитария. – 1984. – № 12. – С. 31.
128. Развитие гемомикроциркулярного русла половых желез человека в пренатальном периоде онтогенеза / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов** // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1984. – Т. 87, № 10. – С. 78–81.
129. Развитие клеточных и неклеточных компонентов стенки внутриорганных кровеносных микрососудов щитовидной железы человека в пренатальном периоде морфогенеза / М. В. Морин, И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Актуальные вопросы современной эндокринологии и химии гормонов : тез. докл. Респ. конф. – Харьков, 1984. – С. 19.
130. Становление звеньеспецифичной организации эндотелиоцитов гемомикроциркуляторного русла в пренатальном периоде морфогенеза человека по данным морфометрии / Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов** // Количественные методы в изучении морфогенеза и регенерации : тез. докл. науч. конф. – Иваново, 1984. – С. 163.
131. Структура первичных кровеносных микрососудов (протокапилляров) в эмбриональном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, М. В. Морин, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Материалы объединенного IV съезда травматологов-ортопедов и I съезда анатомов, гистологов и эмбриологов Белоруссии : тез. докл. – Минск, 1984. – С. 21–22.

132. Токсиколого-гигиеническая оценка нового дезинфицирующего средства «Дезоксон-3» с целью гигиенического регламентирования в воде водоемов / **В. Г. Черкасов** // Гигиена населенных мест : Респ. междувед. сб. – 1984. – Вып. 23. – С. 28–32.
133. Этапы становления и развития гемомикроциркуляторного русла эндокринных органов человека в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик, А. И. Парахин, Е. А. Шевченко **В. Г. Черкасов** // Функциональная морфология : тез. докл. Всесоюз. конф. – Новосибирск, 1984. – С. 11.
- 1985**
134. Закономерности гистогенеза сосудистого эндотелия в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко М. В. Морин, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Возрастные особенности физиологических систем детей и подростков : тез. докл. Всесоюз. конф. – Москва, 1985. – С. 51–52.
135. Пренатальный морфогенез лимфатических узлов человека по данным трансмиссионной и сканирующей электронной микроскопии / **В. Г. Черкасов**, Л. А. Одинцова, В. И. Минаков // Актуальные вопросы морфологии : тез. докл. II съезда анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов Укр. ССР, Полтава, 11–13 сент. 1985. – Полтава, 1985. – С. 229.
136. Развитие системы микроциркуляции на ранних стадиях пренатального морфогенеза человека по данным трансмиссионной электронной микроскопии / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин **В. Г. Черкасов** // IV Закавказская конференция морфологов : тез. докл. – Тбилиси, 1985. – С. 33–34.
137. Структурная организация системы микроциркуляции в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др.] // Достижения морфологии – для медицины и сельского хозяйства : тез. докл. респ. науч. конф. – Вильнюс, 1985. – С. 5
138. Тканевая принадлежность сосудистого эндотелия / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** [и др.] //

- I съезд морфологов Таджикистана : тез. докл. – Душанбе, 1985. – С. 3–4.
139. Ультраструктура путей циркуляции форменных элементов крови в некоторых органах гемопоэза в пренатальном периоде морфогенеза человека / Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, А. И. Парахин // IV Республиканская конференция молодых ученых медиков по вопросам гематологии и трансфузиологии : тез. докл. – Ивано-Франковск, 1985. – С. 72
140. Формирование первичных кровеносных микрососудов на ранних этапах пренатального морфогенеза человека / И. И. Бобрик, М. В. Морин, Е. А. Шевченко **В. Г. Черкасов** [и др.] // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1985. – Т. 89, № 12. – С. 32–37.
- 1986**
141. Закономерности становления ультраструктуры элементов системы микроциркуляции в ранние сроки эмбриогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1986. – Т. 90, № 6. – С. 9–13.
142. Развитие эндотелия кровеносных сосудов гемопоэтических органов в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, А. И. Парахин // Врачебное дело. – 1986. – № 4. – С. 17–20.
143. Способ одновременного выявления ядер и контуров границ эндотелиоцитов кровеносных сосудов / **В. Г. Черкасов**, И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко [и др.] // Современные методы диагностики и лечения в медицине : сборник. – Полтава, 1986. – С. 232–234
144. Способ получения анатомических коррозионных препаратов для сканирующей электронной микроскопии / **В. Г. Черкасов**, И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко [и др.] // Современные методы диагностики и лечения в медицине : сборник. – Полтава, 1986. – С. 215–216.
145. Способ приготовления препаратов для люминисцентно-микроскопического исследования / **В. Г. Черкасов**, И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко [и др.] // Современные

- методы диагностики и лечения в медицине : сборник. – Полтава, 1986. – С. 227–228.
146. Структурные механизмы реализации секреторной активности эндокринных органов человека в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др.] // Проблемы эндокринологии. – 1986. – Т. 32, № 4. – С. 49–52.
147. Ультраструктура лимфатических посткапилляров брыжейки тонкой кишки плодов человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1986. – Т. 91, № 8. – С. 23–27.
148. Ультраструктурные закономерности гистогенеза сосудистого эндотелия в пренатальном периоде морфогенеза человека / **В. Г. Черкасов**, И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко [и др.] // X Всесоюзный съезд анатомов : тез. докл. – Полтава, 1986. – С. 48.
149. Ультраструктурный анализ гистогенеза эндотелия кровеносных и лимфоносных микрососудов человека в период внутриутробного развития / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Морфология сердечно-сосудистой и нервной систем в норме, патологии и эксперименте : сб. науч. трудов / под ред. В. В. Соколова. – Ростов-на-Дону, 1986. – С. 12–13.
150. Эндотелий кровеносных микрососудов органов нейроэндокринной системы в онтогенезе человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др.] // Нейрогуморальные механизмы старения : материалы симпозиума, 14–16 окт. 1986, г. Киев. – Киев, 1986. – С. 16–17.
151. Этапы дифференцировки эндотелиоцитов в генезисе капилляров в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др.] // Цитология и генетика. – 1986. – Т. 20, № 3. – С. 176–178.

1987

152. Гемомикроциркулярное русло яичников человека в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Развитие сосудов

- эндокринных органов человека в пренатальном периоде онтогенеза : сборник. – Киев, 1987. – С. 57–68.
153. Особенности миграции венул лимфатических узлов / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин // Врачебное дело. – 1987. – № 10. – С. 58–60.
154. Развитие микроциркулярного русла вилочковой железы человека в пренатальном периоде морфогенеза / **В. Г. Черкасов** // Развитие сосудов эндокринных органов человека в пренатальном периоде онтогенеза : сб. науч. трудов / под ред. проф. И. И. Бобрика. – Киев, 1987. – С. 20–28.
155. Способ моделирования синдрома диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови / Я. М. Ена, Е. А. Шевченко, В. А. Диброва, **В. Г. Черкасов** // Научно-технический прогресс и здоровье : материалы науч. конф. – Полтава, 1987. – С. 335–336.
156. Ультраструктура клапанов лимфатических сосудов человека в пренатальном периоде морфогенеза / А. И. Парахин, Н. С. Бобров, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Проблемы лимфологии : тез. докл. Всесоюз. конф. – Новосибирск, 1987. – С. 51.
157. Ultrastructural regularities of blood microvessels endothelium histogenesis in prenatal period of human morphogenesis / I. I. Bobric, **V. G. Cherkasov**, E. A. Shevchenko, M. V. Morin, A. I. Parachin // 100 Jahre Versammlungen der Anatomischen Gesellschaft 82. Versammlung. – Leipzig, 1987. – P. 23.

1988

158. Морфологические критерии диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови : обзор лит. / Я. М. Ена, В. А. Диброва, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Врачебное дело. – 1988. – № 8. – С. 55–60.
159. Развитие веноулярного отдела гемомикроциркуляторного русла в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Проблемы реактивности и адаптации клеток, тканей и

- органов : тез. докл. Респ. конф. – Караганда, 1988. – С. 30–31.
160. Распределение ветвей блуждающих нервов в брюшной полости собаки / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов**, М. В. Морин // Морфологи Украины – сельскому хозяйству : материалы науч. конф. – Киев, 1988. – С. 13–14.
161. Ультраструктурные закономерности гистогенеза кровеносных микрососудов в пренатальном периоде онтогенеза человека / А. И. Парахин, И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** [и др.] // II Всероссийский съезд анатомов. – Москва, 1988. – С. 11.
- 1989**
162. Гемомикроциркулярное русло в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, В. С. Судяков // Врачебное дело. – 1989. – № 7. – С. 5–7.
163. Способ моделирования ДВС-синдрома / Б. М. Щепотин, Я. М. Ена, Е. А. Шевченко **В. Г. Черкасов** [и др.] // Физиологический журнал. – 1989. – № 3. т. 35. – С. 56–59.
164. Ультраструктурные закономерности новообразования вторичных микрососудов в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1989. – Т. 96, № 2. – С. 23–26.
165. Ультраструктурные закономерности специализации сосудистого эндотелия в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Управление морфогенезом тканей и органов в процессах адаптации : тез. докл. Респ. конф. – Иркутск, 1989. – С. 112.
166. Ультраструктурный анализ системы микроиноцитозного транспорта эндотелиоцитов кровеносных капилляров в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // V Закавказская конференция морфологов. – Баку, 1989. – С. 51–53.
167. Ultrastructural Aspects of Vascular Endothelium Specialization in Prenatal Ontogenesis of Men / I. I. Bobric,

V. G. Cherkasov, E. A. Shevthenco, A. I. Parakhin // XV Yubile Congress of Polish Anatomical Society Abstract. – Katowice-Katzubnic, 1989. – P. 128.

1990

168. Становление МЦР в пренатальном периоде онтогенеза / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // 60-я сессия общего собрания АМН СССР. Симпозиум «Микроциркуляторное русло»: тез. докл. – 1990. – С. 17–18.
169. Ультраструктурная организация эндотелиоцитов печени в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // Функциональная морфология кровеносной и лимфатической системы: тез. докл. Респ. конф. – Рига, 1990. – С. 8.
170. Ультраструктурные и гистохимические аспекты строения базальной мембраны кровеносных микрососудов в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др.] // Физиология развития человека: тез. докл. V Всесоюз. конф. – Москва, 1990. – С. 35.
171. Ультраструктурные особенности строения лимфатических сосудов в ранние сроки пренатального периода онтогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин // Система микроциркуляции и гемоциркуляции в экстремальных условиях: тез. докл. Всесоюз. конф. – Фрунзе, 1990. – С. 57–58
172. Ультраструктурный анализ цитодифференцировки эндотелия кровеносных капилляров в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко [и др.] // Республиканский съезд анатомов «Актуальные вопросы морфологии»: тез. докл. – Черновцы, 1990. – С. 355.
173. Электронномикроскопическое исследование динамики гликозаминогликанов в базальной мембране кровеносных микрососудов на ранних стадиях пренатального развития человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // Функциональные и

прикладные вопросы медицины и биологии : тез. докл. науч. конф. – Полтава, 1990. – С. 112-113

1991

174. Лимфатическое русло брыжейки тонкой кишки плодов человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, Л. П. Грицай // Влияние антропогенных факторов на морфогенез и структурные преобразования органов : тез. докл. Респ. конф. – Астрахань, 1991. – С. 192.
175. Ультраструктура лимфоносных сосудов брыжейки тонкой кишки человека в пренатальном периоде онтогенеза / Е. А. Шевченко, И. И. Бобрик, Л. П. Грицай, **В. Г. Черкасов** // Материалы Второго съезда анатомов, гистологов и эмбриологов Белоруссии : тез. докл. – Минск, 1991. – С. 22–23.
176. Ультраструктурные аспекты гистогенеза сосудистого эндотелия в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Актуальные вопросы теоретической и клинической медицины : материалы науч. конф. – Полтава, 1991. – Т. 2. – С. 23.
177. Электронномикроскопическое исследование динамики гликозаминогликанов в базальной мембране кровеносных микрососудов на ранних стадиях пренатального развития человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // 5-я конференция республик Средней Азии и Казахстана «Проблемы морфологии» : тез. докл. – Чолпон-Ата, 1991. – Ч. 1. – С. 40.
178. Эмбриогенез кровеносных и лимфоносных сосудов человека / Е. А. Шевченко, И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Новости спортивной и медицинской антропологии. – 1991. – Т. 161. – С. 60.

1992

179. Закономерности дифференцировки и специализации эндотелия микрососудов функционально различных органов человека в пренатальном периоде онтогенеза / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко // Морфология. – 1992. – Т. 102, № 2. – С. 107–115.

180. Количественные закономерности цитодифференцировки эндотелиоцитов обменных микрососудов в пренатальном периоде онтогенеза человека / Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов** [и др.] // XI съезд анатомов, гистологов и эмбриологов : тез. докл. – Полтава, 1992. – С. 269.
181. Развитие базальной мембраны кровеносных микрососудов в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов** Е. А. Шевченко // Морфология. – 1992. – Т. 102, № 2. – С. 35–42.
182. Ультраструктурные аспекты новообразования вторичных лимфатических капилляров в пренатальном периоде онтогенеза человека / Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов**, Л. П. Грицай // Морфологічні та клінічні аспекти лімфології : матеріали наук. конф. – Київ, 1992. – С. 91–92.
183. Ультраструктурные закономерности развития внутриорганных лимфоносных микрососудов на ранних стадиях пренатального онтогенеза человека / Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов** // Актуальные вопросы медицинской морфологии : сборник. – Ижевск, 1992. – С. 222–225.
184. Ультраструктурные закономерности цитодифференцировки и специализации эндотелия соматического типа кровеносных микрососудов в пренатальном периоде морфогенеза / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин // Морфология. – 1992. – Т. 102, № 2. – С. 80–83.
185. Ультраструктурные особенности развития внутриорганных лимфоносных микрососудов на ранних стадиях пренатального онтогенеза человека / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин, **В. Г. Черкасов** // Проблемы клинической и экспериментальной лимфологии : тез. докл. Респ. конф. – Новосибирск, 1992. – Т. 1. – С. 22–24.

1995

186. Динаміка ультраструктури міжендотеліальних контактів обмінних мікросудин на протязі пренатального періоду розвитку / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, О. В. Канцер

- [та ін.] // Актуальні проблеми функціональної анатомії судинної системи : матеріали наук. конф. анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України : до 100-річчя від дня народження проф. А. Н. Любомудрова, Львів, 14-15 верес. 1995. – Львів, 1995. – С. 104.
187. Развитие внутриорганных сосудов в пренатальном периоде онтогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин // Наукова конференція «Індивідуальна анатомічна мінливість органів, тканин людини і її значення для практики» : тез. доп. – Полтава, 1995. – С. 30.
188. Ультраструктурні особливості розвитку внутрішньо органних лімфоносних мікросудин на ранніх стадіях пренатального онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. К. Мелефовець, О. В. Канцер [та ін.] // Актуальні проблеми функціональної анатомії судинної системи : матеріали наук. конф. анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України : до 100-річчя від дня народження проф. А. Н. Любомудрова, Львів, 14-15 верес. 1995. – Львів, 1995. – С. 10–17.
189. Ультраструктурные особенности эндотелиоцитов артериолярных микрососудов в пренатальном периоде морфогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, И. В. Дзевульская [и др.] // Фундаментальные и клинические аспекты современной реабилитации : материалы докл. науч. конф. – Полтава, 1995. – С. 152.
- 1996**
190. Закономерности развития обменных микрососудов на протяжении пренатального периода онтогенеза человека / Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Актуальні питання морфології та клінічної медицини. – 1996. – С. 78–80.
191. Развитие протокапиллярного русла эпикарда на ранних этапах эмбриогенеза человека / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, М. Р. Игнатищев // Актуальные вопросы морфологии сердца : материалы наук. конф. – Днепропетровск, 1996. – С. 16–18.
192. Розвиток первинних мікросудин в ембріогенезі людини / **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик, О. О. Шевченко [та ін.] //

- Актуальні питання морфології : матеріали Міжнар. конф. – Тернопіль, 1996. – Т. 1. – С. 83–84.
193. Структурні особливості будови ендотеліоцитів артеріолярних мікросудин у пренатальному періоді розвитку людини / **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик, О. О. Шевченко [та ін.] // Актуальні питання морфології : матеріали Міжнар. конф. – Тернопіль, 1996. – Т. 1. – С. 82–83.
194. Ультраструктурная организация клеток мезенхимы в эмбриогенезе человека : тез. докл. II Конгресса междунар. ассоциации морфологов / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, Е. В. Канцер // Морфология. – 1996. – Т. 109, № 2. – С. 36.
195. Ультраструктурное строение капилляров соматического типа функционально различных органов в пренатальном периоде онтогенеза человека / **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, О. К. Мелеховець Ю. Ю. Кузьменко // Актуальні питання морфогенезу : зб. наук. праць. – Чернівці, 1996. – С. 364–365.
- 1997**
196. Закономірності розвитку веноулярного відділу гемомікроциркулярного русла в пренатальному періоді онтогенезу людини / О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, О. П. Андрієнко [та ін.] // Вісник морфології. – 1997. – № 4. – С. 166–167.
197. Структурні аспекти первинного ангіогенезу / О. О. Шевченко, О. В. Канцер, **В. Г. Черкасов** // Хист. – 1997. – № 1. – С. 212–219.
- 1998**
198. Закономірності гістогенезу ендотеліоцитів кровоносних мікросудин на протязі пренатального періоду онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко, О. К. Мелеховець // Міжнародний конгрес «Актуальні питання морфології» : тез. докл. – Луганськ, 1998. – С. 224.
199. Закономірності розвитку веноулярного відділу гемомікроциркуляторного русла в пренатальному періоді онтогенезу людини / О. П. Андрієнко, О. О. Шевченко,

- В. Г. Черкасов** [та ін] // Вісник морфології. – 1998. – Т. 4, № 2. – С. 166–167.
200. Пренатальний морфогенез базальної мембрани судинного ендотелію / О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, О. В. Буянова, О. К. Мелеховець // Вісник морфології. – 1998. – Т. 4, № 2. – С. 209–211
201. Розвиток мікроциркуляторного русла сліпої кишки та червоподібного відростка людини в пренатальному періоді онтогенезу / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко, О. К. Мелеховець // Галицький лікарський вісник. – 1998. – Т. 5, № 4. – С. 90–92
202. Структурні аспекти розвитку артеріолярного відділу гемомікроциркулярного русла в пренатальному періоді онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко, О. К. Мелеховець // Український медичний альманах. – 1998. – № 3. – С. 164–165.
203. Ультроструктурні та гістохімічні аспекти розвитку базальної мембрани судинного ендотелію / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, О. В. Буянова // Міжнародний конгрес «Актуальні питання морфології» : тез. докл. – Луганськ, 1998. – С. 256–257.
- 1999**
204. Загальні закономірності утворення первинних кровеносних судин функціонально різних органів людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, О. В. Буянова, О. П. Андрієнко // Педіатрія, акушерство та гінекологія. – 1999. – № 5. – С. 20–23
205. Морфогенез внутріорганных лимфоносных микрососудов на ранних стадиях внутриутробного развития человека / **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. В. Буянова [та ін.] // Мікроциркуляція та її вікові зміни : матеріали укр. наук. конф. з міжнар. участю (Київ, 19–21 трав. 1999 р.). – Київ : Ін-т геронтології, 1999. – С. 12–13.
206. Розвиток внутрішньоорганных судин деяких органів, похідних середньої кишки, протягом пренатального онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, О. В. Канцер [та ін.] // Вісник морфології. – 1999. – Т. 5, № 1. – С. 13–14.

207. Структурные механизмы формирования сетей первичных микрососудов в эмбриогенезе человека / **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, Е. В. Канцер, А. В. Буянова // Вісник морфології. – 1999. – Т. 5, № 1. – С. 25–26.
208. Субмікроскопічні аспекти лімфатичних мікросудин на ранніх стадіях пренатального онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. П. Андрієнко, О. О. Шевченко [та ін.] // Теоретичні та клінічні аспекти лімнології : тез. докл. наук. конф. – Київ, 1999. – С. 38–39.
209. Ультроструктурные аспекты становления межэндотелиальных контактов обменных микрососудов в пренатальном периоде онтогенеза человека / **В. Г. Черкасов**, И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко // Мікроциркуляція та її вікові зміни : матеріали укр. наук. конф. з міжнар. участю (Київ, 19–21 трав. 1999 р.). – Київ : Ін-т геронтології, 1999. – С. 12–13

2000

210. Етапи морфогенезу судин мікроциркуляторного русла функціонально різних органів людини / **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик, О. О. Шевченко // III Національний конгрес геронтологів і геріатрів України : тез. докл. – Київ, 2000. – С. 150.
211. Загальні закономірності ангиогенезу мікроциркуляторного русла функціонально різноманітних органів людини в пренатальному періоді онтогенезу / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко // Український медичний альманах. – 2000. – Т. 3, № 1. – С. 63.
212. Ультроструктурна будова ендотеліоцитів лімфатичних капілярів на протязі пренатального періоду онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко, О. В. Благодарова // Морфологія лімфатичних та кровоносних судин : матеріали наук. конф. – Київ, 2000. – С. 28–29.

2001

213. Загальні закономірності ангиогенезу мікроциркуляторного русла / **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик // Вісник морфології. – 2001. – Т. 7, № 1. – С. 1–4.

214. Структурні аспекти вторинного ангиогенезу в шкірі людини в нормі та при її пухлинах / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. В. Буянова // Вісник морфології. – 2001. – Т. 7, № 1. – С. 4–5
215. Ультраструктурні аспекти цитодиференціації м'якоті стінки артеріолярних мікросудин у пренатальному періоді онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко, І. В. Дзевульська // Буковинський медичний вісник. – 2001. – Т. 5, № 3. – С. 107–109.
216. Ультраструктурні закономірності пренатального онтогенезу судин гемомікроциркуляторного русла людини / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко // Буковинський медичний вісник. – 2001. – № 1. – С. 17–19.

2002

217. Вторинний ангиогенез в пренатальному періоді розвитку людини / О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик, Ю. Ю. Кузьменко // Актуальні питання морфології. Наукові праці III Національного конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України, (Київ, 21–23 жовт. 2002 р.). – Тернопіль, 2002. – С. 28–29.
218. Первинний ангиогенез в трубчастих органах людини на протязі ембріогенезу / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко // Таврический медико-биологический вестник. – 2002. – Т. 5, № 3. – С. 41–42.
219. Структурні аспекти вторинного ангиогенезу на протязі пренатального розвитку людини / О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 19–21 верес. 2002 р., м. Суми. – Суми : СумДУ, 2002. – С. 24–25. – URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/23475>
220. Субмікроскопічна будова клітин мезенхіми на протязі ембріонального періоду розвитку людини / О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко // Таврический медико-биологический вестник. – 2002. – Т. 5, № 3. – С. 63–65.

221. Сучасні аспекти викладання анатомії на медичному факультеті за спеціальністю «Педіатрія» / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко // Актуальні проблеми підготовки фахівців у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах України : матеріали наук.-метод. конф. (м. Чернівці, 20–22 листоп. 2002 р.). – Чернівці, 2002. – С. 403–404.
222. Топология клеточных взаимодействий в ангиогенезе микроциркуляторного русла / І. І. Бобрик, О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко // Мікроциркуляція та її вікові зміни : матеріали конф., (Київ, 22–24 трав. 2002 р.). – Київ, 2002. – С. 35–36
223. Ультраструктурні закономірності вторинного ангиогенезу в пренатальному періоді розвитку людини / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко // IX конгрес Світової федерації українських лікарських товариств. – Луганськ, 2002. – С. 455.
224. Ультраструктурні закономірності розвитку внутрішньоорганних лімфатичних мікросудин на ранніх етапах пренатального онтогенезу людини / О. О. Шевченко, О. В. Благодарова, **В. Г. Черкасов** // Актуальні питання морфології. Наукові праці III Національного конгресу анатомів, гістологів, ембріологів і топографоанатомів України (Київ, 21–23 жовт. 2002 р.). – Тернопіль, 2002. – С. 352–353.
225. Ультраструктурні особливості розвитку внутрішньоорганних лімфатичних мікросудин на ранніх етапах пренатального онтогенезу людини / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 19-21 верес. 2002 р., м. Суми. – Суми : СумДУ, 2002. – С. 23–24.
- 2003**
226. Ангіогенез мікроциркуляторного русла / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко // Наукові досягнення кафедр анатомії людини : [зб. наук. статей]. – Тернопіль, 2003. – С. 7–12.
227. Гемомікроциркуляторне русло м'язової оболонки стін трубчастих органів травної системи людини протягом

- пренатального онкогенезу / І. І. Бобрик, О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко // Галицький лікарський вісник. – 2003. – Т. 10, № 2. – С. 30–32.
228. Структурные аспекты миграции лимфоцитов через стенку посткапиллярных венул лимфатических узлов / І. І. Бобрик **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, О. О. Кузьменко // Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики. – 2003. – Вип. 11. – С. 20–23
2004
229. Видатний український анатом професор Володимир Олексійович Бец : (170– років від дня народження) / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2004. – № 1/2. – С. 127–130.
230. Загальні закономірності пренатального розвитку гемомікроциркуляторного русла функціонально різних органів людини / **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко, І. І. Бобрик [та ін.] // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2004. – Т. 3, № 4. – С. 15–17.
231. Засновник української лімфології професор Ф. А. Стефаніс : (140 років від дня народження) / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2004. – № 3/4. – С. 242–245
232. Міжнародна анатомічна номенклатура (український стандарт) в сучасній теоретичній і практичній медицині / І. І. Бобрик, О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // X конгрес світової федерації українських лікарських товариств. – Чернівці ; Київ ; Чикаго, 2004. – С. 672
233. Морфологічні аспекти ангиогенезу мікроциркуляторного русла / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2004. – № 1/2. – С. 14–18.
234. Порівняльний аналіз ультраструктурної будови різних типів мезенхімних клітин в пренатальному періоді онтогенезу людини / О. О. Шевченко, І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов** // Biomedical and biosocial anthropology. – 2004. – № 2. – С. 95

235. Розвиток кровоносних капілярів скелетного м'язу людини в пренатальному періоді онтогенезу / І. І. Бобрик, Ю. Ю. Шевченко, **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко // Таврический медико-биологический вестник. – 2004. – Т. 7, № 4. – С. 38–39.
236. Структурні аспекти утворення капілярних «бруньок росту» / І. І. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, Ю. Ю. Кузьменко // Гістологія та ембріогенез периферійної нервової системи : матеріали наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня народження М. І. Зазибіна / М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Каф. гістології та ембріології. – Київ, 2004. – С. 77.
237. Ультраструктурна морфометрія системи мікропіноцитозного транспорту ендотеліоцитів кровоносних капілярів в пренатальному періоді розвитку людини / І. І. Бобрик, О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов** // Biomedical and biosocial anthropology. – 2004. – № 2. – С. 5–6.

2005

238. Анатомические предпосылки разделения нижней челюсти на сегменты / **В. Г. Черкасов**, И. И. Бобрик, О. П. Андриенко [и др.] // Український морфологічний альманах. – 2005. – Т. 3, № 1. – С. 95–96.
239. Гемомікроциркуляторне русло тонкої та товстої кишок в пренатальному періоді онтогенезу людини / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2005. – № 3/4. – С. 30–35.
240. Засновник української лімфології професора Ф. А. Стефаніс : (140 років від дня народження) / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2005. – № 3/4. – С. 242–245.
241. Засновники Київської анатомічної школи: Козлов М. І., Вальтер О. П. / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2005. – № 1/2. – С. 120–124.

242. Ультраструктурні механізми зміни шкіри лица у процесі старіння сучасної людини європеїдного типу / В. В. Верещак, **В. Г. Черкасов** // Вісник морфології. – 2005. – Т. 12, № 2. – С. 203–206.
243. Член-кореспондент АПН України, професор Бобрик Іван Іванович – видатний представник славетної Київської школи анатомів : (до 80-річчя від дня народження) / **В. Г. Черкасов** // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2005. – Т. 4, № 4. – С. 101–103
- 2006**
244. Кореляційні зв'язки показників тиреоїдного статусу з антропометричними та соматотипологічними характеристиками підлітків / **В. Г. Черкасов**, М. В. Власенко, М. Д. Тронько // Вісник морфології. – 2006. – Т. 12, № 1. – С. 108–112.
245. Медичний факультет Імператорського університету Св. Володимира. Морфологічні наукові школи : (до 165-річчя Національного медичного університету імені О. О. Богомольця) / В. М. Благодаров, **В. Г. Черкасов**, З. В. Морозова, О. В. Миронова // Вісник морфології. – 2006. – № 12. – С. 324–331.
246. Медичні факультети Імператорського університету Св. Володимира Морфологічні наукові школи: (до 165-річчя Національного медичного університету імені О. О. Богомольця) / В. М. Благодаров, **В. Г. Черкасов**, З. В. Морозова [та ін.] // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2006. – № 3. – С. 153–161.
247. Мікроциркулярне русло серозних оболонки функціонально різних органів людини в пренатальному періоді онкогенезу / **В. Г. Черкасов**, О. О. Шевченко, І. В. Дзевульська // Вісник проблем біології і медицини. – 2006. – № 2. – С. 338–340.
248. Наукова та освітянська діяльність учнів М. І. Пирогова – засновників Київської анатомічної школи професорів М. І. Козлова та О. П. Вальтера : (до 165-річчя заснування кафедри нормальної анатомії Національного медичного університету імені О. О. Богомольця) / **В. Г. Черкасов** //

- Вісник Вінницького державного медичного університету.
– 2006. – Т. 10, № 2. – С. 158–161.
249. Особливості топографії живильних отворів галузі нижньої щелепи = Особенности топографии питательных отверстий ветви нижней челюсти / В. О. Маланчук, **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик [та ін.] // Вісник стоматології. – 2006. – № 4. – С. 52–55.
250. Професор Михайло Сергійович Спіров – анатом і педагог Del Gratia (з ласки Божої) / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2006. – № 1. – С. 202–207. – Бібліогр.: 17 назв.
251. Співвідносність соматометричних розмірів тіла людини та макроморфометричних параметрів нирок в нормі та при патології / **В. Г. Черкасов**, В. О. Козлов, Ю. Й. Гумінський [та ін.] // Вісник морфології. – 2006. – № 12. – С. 302–306.
252. Топологічні аспекти клітинних взаємодій при ангиогенезі гемомікроциркуляторного русла тимуса та брижових лімфатичних вузлів / **В. Г. Черкасов** // Таврический медико-биологический вестник. – 2006. – Т. 9, № 3. – С. 211–214.
253. Ультроструктурні порушення компонентів аерогематичного бар'єру легень при дії спонголітового пилу / **В. Г. Черкасов**, О. П. Яворовський // Вісник морфології. – 2006. – Т. 12, № 1. – С. 20–23.

2007

254. Видатний анатом Леонардо да Вінчі : (555 років від дня народження) / **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2007. – № 1. – С. 25–30.
255. Гемомікроциркуляторне русло плаценти при її структурних змінах у жінок з передчасними пологами / **В. Г. Черкасов**, Т. М. Лизин // Вісник морфології. – 2007. – № 2. – С. 482.
256. Гемомікроциркуляторне русло сліпої кишки та червоподібного відростка людини в пренатальному періоді онтогенезу / О. О. Шевченко, **В. Г. Черкасов**,

- Ю. Ю. Кузьменко [та ін.] // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2007. – Т. 6, № 2. – С. 21–23.
257. Методика аналізу результатів ліцензійних текстових іспитів з природничих наук / І. Є. Булах, **В. Г. Черкасов**, Т. Я. Рудюк // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2007. – № 1. – С. 228–232.
258. Патогенетичні механізми стрептозотоцин-індукованої діабетичної нейропатії та ефект застосування нікотинаміду / **В. Г. Черкасов**, Ю. Я. Кривко // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2007. – № 2/3. – С. 17–22. – Бібліогр.: 12 назв.
259. Структурні та молекулярні особливості апоптозу лімфоцитів у органах імунної системи мишей лінії BALB/c після дії малих доз гамма опромінення / А. П. Мотуляк, **В. Г. Черкасов**, Л. О. Стеченко // Вісник морфології. – 2007. – Т. 13, № 1. – С. 85–90.
260. Шляхи підвищення ефективності самостійної роботи студентів при вивченні анатомії людини в медичному університеті / **В. Г. Черкасов** // Медична освіта. – 2007. – № 3. – С. 134.

2008

261. Морфологічні зміни кровоносних капілярів слизової оболонки шлунка шурів під дією метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, О. П. Яворовський, О. І. Ковальчук // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2008. – № 3 (в одній обкл. № 2/3). – С. 59–64
262. Морфологічні особливості гемомікроциркуляторного русла слизової оболонки шлунка шурів у нормі і під дією метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук // Вісник морфології. – 2008. – Т. 14, № 1. – С. 71–75.

2009

263. Видатний представник світової наукової та освітнянської еліти професор Володимир Олексійович Бец : (до 175-річчя від дня народження) / В. Ф. Москаленко,

- В. Г. Черкасов** // Внутрішня медицина. – 2009. – № 3. – С. 119–124.
264. Видатний представник славетної Київської анатомічної школи, професор Володимир Олексійович Бец : (до 175-річчя від дня народження) / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов** // Педіатрія, акушерство та гінекологія. – 2009. – Т. 71, № 3. – С. 57–61.
265. Визнаний геній вітчизняної анатомії професор Володимир Олексійович Бец : до 175-річчя від дня народження / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов**, В. Г. Коляденко // Український журнал дерматології, венерології, косметології. – 2009. – № 2. – С. 114–116.
266. Вплив метилтретбутилового ефіру на апоптозні зміни клітин слизової оболонки шлунка, тимуса та кори півкуль великого мозку щурів / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Керечанин, А. А. Парахін // Науковий вісник Національного медичного університету О. О. Богомольця. – 2009. – № 1. – С. 29–32.
267. Гемомікроциркуляторне русло слизової оболонки шлунка під дією метилтретбутилового ефіру в експерименті у щурів / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська, С. А. Павловський // Вісник морфології. – 2009. – Т. 15, № 2. – С. 224–229
268. Концепція смерті мозку: морально-етичні аспекти : огляд літератури / А. С. Свінціцький, О. С. Кривопустов, **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2009. – № 2/3. – С. 164–169. – Бібліогр.: 26 назв. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/4033>
269. Корифей вітчизняної анатомії професор Володимир Олексійович Бец : до 175-річчя від дня народження / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов** // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2009. – № 1. – С. 6-8.
270. Методологічно та практично значущі особливості самостійної роботи студентів при вивченні анатомії людини в медичному університеті / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, І. В. Ковальчук // Науковий вісник Національного медичного університету імені

- О. О. Богомольця. – 2009. – № 4. – С. 318–322. – Бібліогр.: 22 назви
271. Морфологічні зміни кровоносних капілярів слизової оболонки шлунка щурів під дією метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, О. П. Яворовський, О. І. Ковальчук // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2009. – № 2/3. – С. 59–64.
272. Світова слава українського анатома професора Володимира Олексійовича Беца : до 175-річчя з дня народження / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2009. – № 1. – С. 170–175
273. Структурні зміни тучних та ендокринних клітин шлунка щура під впливом метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, С. А. Павловський // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2009. – № 2/3. – С. 58–64. – Бібліогр.: 16 назв.
274. Ультраструктура клітин слизової оболонки шлунка щура в нормі та її зміни під впливом метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, С. А. Павловський // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2009. – № 4. – С. 69–74.
275. Ультраструктура кровоносних капілярів кори півкуль великого мозку щура в нормі та її зміни під впливом метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, А. А. Парахін // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2009. – № 2/3. – С. 42–47.
276. Ультраструктурні зміни кровоносних капілярів кори півкуль великого мозку щура під впливом метилтретбутилового ефіру / **В. Г. Черкасов**, А. А. Парахін, І. С. Дуплій // Вісник морфології. – 2009. – Т. 15, № 2. – С. 351–356.

2010

277. Видатний представник славетної Київської школи анатомів професор Бобрик Іван Іванович / **В. Черкасов** // Вісник морфології. – 2010. – Т. 16, № 4. – С. 983–984.
278. Видатний хірург і анатом М. І. Пирогов : (до 200-річчя від дня народження) / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2010. – № 4. – С. 237–241.
279. Вплив екологічного забруднювача довкілля метилтретбутилового ефіру на морфофункціональний стан судин гемомікроциркуляторного русла слизової оболонки шлунка / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська // Східноєвропейський журнал громадського здоров'я. – 2010. – № 1. – С. 256–257.
280. Методика і практика використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу розвитку творчого потенціалу студентів при вивченні анатомії людини / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2010. – № 2/3. – С. 165–169. – Бібліогр.: 7 назв.
281. Модель формування і моніторингу професійно орієнтованих знань у процесі підготовки майбутніх лікарів на кафедрі анатомії людини Національного медичного університету імені О. О. Богомольця / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук // Медична освіта. – 2010. – № 3. – С. 87–89.
282. Моделювання комп'ютерно-томографічних параметрів структур передньої черепної ямки та зорового нерва у здорових юнаків і дівчат Поділля / А. В. Шаюк, **В. Г. Черкасов**, М. А. Машталір [та ін.] // Вісник наукових досліджень. – 2010. – № 4. – С. 49–53.
283. Морфофункціональні зміни судин гемомікроциркуляторного русла слизової оболонки шлунка під дією різних доз метилтретбутилового ефіру в експерименті у щурів / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська // Вісник морфології : Міжнародний журнал анатомії, гістології, ембріології, антропології та клітинної біології. – 2010. – Т. 16, № 1. – С. 44–48.

284. Світова слава українського нейроанатома професора Володимира Олексійовича Беца : (175 років від дня народження) / В. Ф. Москаленко, **В. Г. Черкасов**, Д. А. Василенко // Нейрофізіологія. – 2010. – Т. 42, № 1. – С. 3–9.
285. Стан гемомікроциркуляторного руслу слизової оболонки шлунка шурів під дією метилтретбутилового ефіру : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Фізіологічна та репаративна генерація кістки: сучасний стан питання», 22-24 верес. 2010 р., АР Крим, м. Євпаторія / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук // Український морфологічний журнал. – 2010. – Т. 8, № 3. – С. 149–152.
286. Стандартизована інноваційна модель оцінювання якості освіти з дисципліни «Анатомія людини» на кафедрі анатомії людини національного медичного університету імені О. О. Богомольця / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук // Галицький лікарський вісник. – 2010. – Т. 17, число 2. – Ч. 2. – С. 110–112.
287. Структурні зміни гістомінпродукуючих клін слизової оболонки шлунка під час дією метилтретбутилового ефіру в експерименті / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2010. – Т. 9, № 1. – С. 67–72.
288. Ультраструктурні зміни нейронів фронтальної кори шура під впливом інтоксикації метилтретбутиловим ефіром / **В. Г. Черкасов**, Д. А. Василенко, А. А. Парахін // Нейрофізіологія. – 2010. – Т. 42, № 6. – С. 471–481.
- 2011**
289. «Богові помолитися, Караваю вклонитися...» : до 200-річчя від дня народження Володимира Опанасовича Караваєва / В. Ф. Москаленко, М. П. Захараш, **В. Г. Черкасов** // Туберкульоз, легеневі хвороби, Віл-інфекція. – 2011. – № 3. – С. 5–8.
290. Видатне ім'я в історії вітчизняної медичної освіти і науки : (до 200-річчя від дня народження Володимира Опанасовича Караваєва) / В. Ф. Москаленко,

- М. П. Захараш, **В. Г. Черкасов** // Вісник морфології. – 2011. – Т. 17, № 2. – С. 429–431.
291. Історія анатомічного музею кафедри анатомії людини Національного медичного університету імені О.О.Богомольця / В. Г. Черкасов, І. В. Дзевульська, М. Р. Ігнатіщев [та ін.] // Вісник морфології. – 2011. – Т. 17, № 3. – С. 679–683.
292. Наукова та культурно-освітницька спадщина В. О. Беца / **В. Г. Черкасов**, Л. П. Бідна // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2011. – № 1/2. – С. 162–169. – Бібліогр.: 19 назв.
293. Професор Володимир Опанасович Караваєв – честь і слава вітчизняної медицини і освіти : (до 200-річного ювілею видатного хірурга і педагога) / В. Ф. Москаленко, М. П. Захараш, **В. Г. Черкасов** // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2011. – № 3/4. – С. 150–156.
294. Сучасна організація педагогічного процесу на кафедрі анатомії людини / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук [та ін.] // Науковий вісник Ужгородського університету (Серія «Медицина»). – 2011. – Вип. 2. – С. 365–369.
295. Ultrastructural Modifications in Neurons of the Rat Frontal Cortex Induced by Intoxication by tert-Butyl Methyl Ether / **V. G. Cherkasov**, D. A. Vasilenko, A. A. Parakhin // Neurophysiology. – 2011. – Vol. 42. – P. 392. – <https://doi.org/10.1007/s11062-011-9174-8>
- 2012**
296. Зберігання вологого учбового анатомічного матеріалу за допомогою кухонної солі / **В. Г. Черкасов**, М. Р. Ігнатіщев, О. В. Маліков [та ін.] // Сборник научных трудов SWorld. – 2012. – Т. 27, № 2. – Р. 72–73.
297. Краниометрическая характеристика мозгового отдела головы и черепа в раннем онтогенезе человека / **В. Г. Черкасов**, О. Ю. Вовк // Вісник морфології. – 2012. – Т. 18, № 2. – С. 226–230.
298. Особливості морфологічних змін тканин сечового міхура тварин при внутрішньоміхуровому та підслизовому

- введенні 0,1 % розчину доксорубіцину або мітоміцину-С / **В. Г. Черкасов**, О. Г. Костюк // *Biomedical and biosocial anthropology*. – 2012. – № 18. – С. 6–8.
299. Ультраструктурний аналіз стінки сечового міхура при лікуванні експериментального поверхневого раку сечового міхура / **В. Г. Черкасов**, О. Г. Костюк // *Вісник морфології*. – 2012. – Т. 18, № 1. – С. 16–19.
300. Формирование индивидуальной изменчивости мозгового отдела головы и черепа в раннем онтогенезе человека / **В. Г. Черкасов**, О. Ю. Вовк // *Biomedical and biosocial anthropology*. – 2012. – № 19. – С. 33–38.
- 2013**
301. Анатомічні дослідження в роботах видатного поета Й. В. Гете / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // *Медицина та практика: актуальні питання : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* – Вінниця, 2013. – С. 80–84.
302. Анатомічні дослідження в роботах Леонардо да Вінчі / О. В. Маліков, **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, В. Л. Гончаров // *Український науково-медичний молодіжний журнал*. – 2013. – № 4. – С. 68–71.
303. Андрій Везалій – творець сучасної анатомії / **В. Г. Черкасов**, О. В. Маліков // *Південноукраїнський медичний науковий журнал*. – 2013. – №2. – С. 45–47.
304. Варіанти будови венозного русла нирки на досліджуваних музейних препаратах / В. Г. Черкасов, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // *Медичні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* – Одеса, 2013. – С. 88–90.
305. Деякі аспекти бальзамування тіл померлих у давньому Єгипті / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // *Актуальні досягнення медичних наукових досліджень в Україні та країнах ближнього зарубіжжя : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* – Київ, 2013. – С. 13–15.
306. Деякі історичні аспекти вчення про збереження анатомічних об'єктів. / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська [та ін.] // *Південноукраїнський медичний науковий журнал*. – 2013. – № 1. – С. 99–105.

307. Загальна форма черепа людини: статеві відмінності та деякі варіанти деформації. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Пріоритетні напрями вирішення актуальних проблем медицини : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ, 2013. – С. 7–10.
308. Значення анатомічного музею для вивчення анатомії людини / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Вітчизняна та світова медицина: вимоги сьогодення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ, 2013. – С. 22–24.
309. Монтаж скелету тулуба людини із натуральних кісток / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Сучасна медицина: актуальні проблеми, шляхи вирішення та перспективи розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса, 2013. – С. 95–98.
310. Морфологічні аспекти запалення нирки при гострій нирковій недостатності після термічної травми / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Охорона та захист здоров'я людини в умовах сьогодення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2013. – С. 10–15.
311. Морфологічні зміни в мозковій речовині нирки щурів на різних стадіях експериментальної опікової хвороби / О. В. Маліков , **В. Г. Черкасов** // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2013. – № 3. – С. 8–10. – Бібліогр.: 11 назв.
312. Морфологічні зміни гіпофізарно-адреналової системи щурів при термічній травмі / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська [та ін.] // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2013. – № 4 (76). – С. 9–15
313. Наукові досягнення вітчизняного вченого Олександра Шумлянського і його внесок в анатомічну науку / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Медичні та фармацевтичні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса, 2013. – С. 124–126.

314. Нервова регуляція ниркового кровотоку / **В. Г. Черкасов**, О. В. Маліков // Вплив науково-технічного прогресу на розвиток медичної науки та практики: реалії сьогодення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2013. – С. 39–41.
315. Нирка як об'єднання нефронів, її функціональна стійкість / **В. Г. Черкасов**, О. В. Маліков // Сучасний вимір медичної науки та практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ, 2013. – С. 9–12.
316. Порівняльна анатомія в роботах англійського морфолога Джона Хантера. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Нове у медицині сучасного світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 2013. – С. 111–114.
317. Применение аутогенных фибробластов слизистой оболочки полости рта человека для устранения рецессий десны / А. И. Грудянов, **В. Г. Черкасов** [и др.] // Стоматология. – 2013. – Т. 92, № 1. – С. 21–25 : рис., табл. – Библиогр.: 7 назв.
318. Професор анатомії М. А. Тихомиров : (до 175-річчя з Дня народження) / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Медична наука та медична практика в Україні: проблеми розвитку та взаємодії : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса, 2013. – С. 125–127.
319. Розвиток порівняльної анатомії в роботах французького вченого Вік-д'Азіра. / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Пріоритети сучасної медицини: теорія і практика : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2013. – С. 9–15.
320. Розвиток черепа людини в історичному аспекті / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Південноукраїнський медичний науковий журнал. – 2013. – № 5. – С. 88–91.
321. Структурні та функціональні порушення нирки при гострій нирковій недостатності після опіку / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Південноукраїнський медичний науковий журнал. – 2013. – № 4. – С. 55–60.

322. Структурно-функціональні порушення нирки при термічних опіках / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2013. – № 2/3. – С. 144–148.
323. Структурно-функціональні порушення нирки при термічних опіках / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Науковий вісник НМУ імені О. О. Богомольця. – 2013. – № 2/3 (41–42). – С. 144–149.
324. Сучасні погляди на основні положення праці Андрія Везалія «Епітоме» / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Актуальні питання сучасної медицини: наукові дискусії : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 2013. – С. 104–107.
325. Ультроструктурні зміни мозкової речовини надниркової залози щурів після локального термічного опіку / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Південноукраїнський медичний науковий журнал. – 2013. – № 5. – С. 124–128.
326. Ультроструктурні зміни мозкової речовини нирки щурів після локального термічного опіку / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Молодий вчений. – 2013. – № 1. – С. 99–103.
327. Экспериментальное исследование морфологических изменений коры надпочечников при локальном термическом ожоге / **В. Г. Черкасов**, И. В. Дзевульська, О. В. Маликов // Медичні науки: історія розвитку, сучасний стан та перспективи досліджень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 2013. – С. 88–92.
328. Якоб Сильвій – маловідомий вчитель видатного учня / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Теоретичні та практичні аспекти розвитку сучасної медицини : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 2013. – С. 85–87.

2014

329. Гіперосмолярні розчини в корекції дегенеративних змін в аденогіпофізі при термічних опіках у щурів / О. І. Ковальчук, **В. Г. Черкасов** // Український науково-медичний молодіжний журнал = Ukrainian scientific

- medical youth journal. – 2014. – № 4. – С. 9–12. – Бібліогр.: 13
330. Історико-гносеологічне підґрунтя формування клінічної направленості анатомії / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук [та ін.] // Експериментальна і клінічна медицина. – 2014. – № 2. – С. 33–36
331. Особливості амплітудних показників реовазограми гомілки у практично здорових дівчат різного віку та різних соматотипів / **В. Г. Черкасов**, Н. А. Рикало, А. О Іваниця // Вісник морфології. – 2014. – Т. 20, № 1. – С. 15–17.
332. Особливості структурної організації спинномозкових вузлів за умов одностороннього пошкодження сідничного нерва та гіпотиреозу / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська [та ін.] // Світ біології та медицини. – 2014. – № 4 (46). – С. 165–170.
333. Расові краніологічні ознаки та їх еволюційна значимість / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков, В. Л. Гончаров // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. – 2014. – № 6. – С. 27–29.
334. Структурные механизмы цитопротекции во внутренних органах при инфузионной терапии ожоговой болезни / **В. Г. Черкасов** [и др.] // Biomedical and biosocial anthropology. – 2014. – № 23. – С. 6–12.
335. Структурные особенности адаптации и компенсации нарушенных функций внутренних органов при инфузионной терапии ожоговой болезни / **В. Г. Черкасов**, А. И. Ковальчук, И. В. Дзевульская [и др.] // Світ медицини та біології. – 2014. – № 4. – С. 165–170. – Бібліогр.: 12 назв.
- 2015**
336. Анатомічна лекція як важливий засіб формування корпоративної академічної культури / **В. Г. Черкасов**, Л. І. Остапюк, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук // Медична освіта. – 2015. – № 3. – С. 90–93. – Бібліогр.: 7 назв.
337. Використання навчального комплексу для вивчення дисципліни «Анатомія людини» в медичних

- університетах / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук, І. О. Тимошенко // Реалізація Закону України Про вищу освіту у вищій медичній та фармацевтичній освіті України : матеріали наук.-практ конф. (присвячена пам'яті ректора, члена кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука), 21–22 трав. 2015 р. – Тернопіль : ТДМУ : Укркнига, 2015. – С. 243–245.
338. Властивості лактопротеїну з сорбітолом в аденогіпофізі ипри опіковій хворобі / О. І. Ковальчук, **В. Г. Черкасов** // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2015. – Спец. вип. 2 (продовження). – С. 127.
339. Морфологические аспекты цитопротекции в органах нейроиммуноэндокринной системы при инфузионной терапии ожоговой болезни / **В. Г. Черкасов**, А. И. Ковальчук, И. В. Дзевульская, Э. В. Черкасов // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Т. 2, № 4. – С. 310–316. – Бібліогр.: 12 назв.
340. Морфологічна оцінка ефективності застосування інфузії гіперосмолярних розчинів при опіковій травмі шкіри / **В. Г. Черкасов** [та ін.] // Актуальні питання медичної науки та практики : зб. наук. праць. – Запоріжжя : Агентство Орбіта-Юг, 2015. – Вип. 82, т. 2, кн. 1. – С. 194–205
341. Морфологічні ефекти застосування інфузії гіперосмолярних розчинів при опіковій травмі шкіри / **В. Г. Черкасов**, О. І. Ковальчук, Е. В. Черкасов [та ін.] // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2015. – Вип. 2. – С. 30–37. – Бібліогр.: 8 назв. – Серія «Медицина».
342. Морфологічні зміни гіпофізарно-адреналової системи шурів при термічній травмі / О. І. Ковальчук, **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська // Український науково-медичний молодіжний журнал. 2015. – № 1. – С. 10–14.
343. Навчальний комплекс для вивчення дисципліни «Анатомія людини» в медичних університетах / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, І. О. Тимошенко,

- О. І. Ковальчук // Медична освіта. – 2015. – № 3. – С. 86–89. – Бібліогр.: 7 назв.
344. Пам'яті Лідії Валентинівни Чернишенко / **В. Г. Черкасов**, С. Т. Чернокульський, А. М. Синицька // Актуальні питання медичної науки та практики : зб. наук. праць. – Запоріжжя : Агентство Орбіта-Юг, 2015. – Вип. 82, т. 2, кн. 2. – 2015. – С. 82–86 табл., іл.
345. Психологічні аспекти викладання дисципліни анатомії людини в медичних університетах / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська [та ін.] // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2015. – Вип. 2. – С. 162–165. – Бібліогр.: 10 назв. – Серія «Медицина».
346. Роль ендогенної інтоксикації в морфогенезі изменений во внутрєнних органах при инфузионной терапії ожоговой болезни / И. В. Гунас, **В. Г. Черкасов**, А. И. Ковальчук [и др.] // Biomedical and biosocial anthropology. – 2015. – № 24. – С. 30–36.
347. Структурные трансформации во внутренних органах при инфузионной терапії ожоговой болезни / **В. Г. Черкасов**, А. И. Ковальчук, И. В. Дзевульская [и др.] // Медична наука України. – 2015. – Т. 11, № 3/4. – С. 4–11. – Бібліогр.: 13 назв.
348. Ультроструктурные изменения эндотелия кровеносных капилляров внутренних органов при лечении ожоговой болезни путем инфузии комбинированных гиперосмолярных растворов / **В. Г. Черкасов** [та ін.] // Вісник морфології. – 2015. – Т. 21, № 1. – С. 96–102.
349. Ультроструктурные трансформации межклеточного вещества во внутренних органах при лечении ожоговой болезни путем инфузии комбинированных гиперосмолярных растворов / **В. Г. Черкасов**, А. И. Ковальчук, И. В. Дзевульская [и др.] // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2015. – Т. 14, № 1. – С. 37–44.
350. Феногенетичні аспекти дерматологічних змін при atopічному дерматиті / **В. Г. Черкасов**, І. В. Гунас, А. В. Гара // Світ медицини та біології. – 2015. – № 3(52). – С. 59–63. – Библиогр. в конце ст.

351. Evaluation of the effect of infusion of composite hyperosmolar solutions on the structure of neuroimmunoendocrine system organs in burn diseases / **V. G. Cherkasov**, I. V. Dzevulska, A. I. Kovalchuk [et al.] // European International Journal of Science and Technology. – 2015. – Vol. 4, № 9. – P. 51–61.
352. Monthly rates of cell cycle of rat adrenal cells in administration of 0,9 % NaCl solution, Lactoprotein with sorbitol or HAES-Lx-5% during the first 7 day / **V. G. Cherkasov** // Biomedical and biosocial anthropolpoogy. – 2015. – № 25. – P. 33–37

2017

353. Моделювання за допомогою регресивного аналізу сонографічних параметрів нирок в залежності від особливостей розмірів тіла практично здорових жінок мезоморфного соматотипу / **В. Г. Черкасов**, О. С. Устименко // Світ медицини та біології. – 2017. – № 3(61). – С. 73–76. – Библиогр. в конце ст.
354. Регресійні моделі сонографічних параметрів нирок у чоловіків екто-мезоморфного соматотипу в залежності від особливостей антропометричних показників / **В. Г. Черкасов**, О. С. Устименко, Т. М. Башир-Заде // Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. – 2017. – Т. 21, № 2. – С. 405–409.
355. Influence of HAES-LX-5% infusion solution on the dna content of endocrine glands cells against the background of thermal burn of skin in rats / **V. G. Cherkasov**, I. V. Dzevulska, E. V. Cherkasov [et al.] // Світ медицини та біології. – 2017. – № 4. – С. 168–173.
356. Morphological state of the renal medulla in rats in case of an experimental burn injury under conditions of Gekoton / **V. G. Cherkasov**, О. I. Kovalchuk, V. A. Pastukhova, О. V. Malikov // Morphologia. – 2018. – Т. 12, № 2. – С. 22–29.

2018

357. Інтегративний підхід до формування загальних і професійних компетентностей студентів на кафедрі анатомії людини з врахуванням положень соціально-

- гуманітарних дисциплін / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, Л. І. Остапюк, [та ін.] // Гуманітарні виміри трансформації сучасної вищої медичної освіти : збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ 17-18 трав., 2018 р. – Київ, 2018. – С. 115.
358. Моделирование с помощью регрессионного анализа индивидуальных телерентгенографических показателей, используемых в методике Charles J. Burstone / И. В. Гунас, А. В. Черниш, **В. Г. Черкасов**, Е. В. Черкасова // Biomedical and Biosocial Anthropology. – 2018. – Issue 2. – P. 59–65
<https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=15988431694388663737&btnI=1&hl=en>
359. Моделирование сонографических параметров почек у практически здоровых женщин среднего промежуточного соматотипа в зависимости от конституциональных параметров тела / **В. Г. Черкасов**, Е. С. Устименко, А. В. Шаюк [та ін.] // Вісник морфології. – 2018. – Vol. 24, Issue 3. – P. 5–10.
<https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=10318071015989628584&btnI=1&hl=en>
360. Навчання студентів на кафедрі анатомії людини з врахуванням положень соціально-гуманітарних дисциплін / **В. Г. Черкасов**, Л. І. Остап'юк, І. О. Тимошенко, І. В. Ліпатнікова // Гуманітарні виміри трансформації сучасної вищої медичної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 17–18 трав. 2018 р. м. Київ, НМУ імені О. О. Богомольця. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/1151>
361. Організація навчального процесу на кафедрі анатомії людини з орієнтацією на формування основ клінічного мислення / **В. Г. Черкасов**, Л. І. Остапюк, І. В. Дзевульська, І. О. Тимошенко // Здобутки клінічної та експериментальної медицини. Конференція ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України", 7 червня 2018 р. – Тернопіль, 2018. – С. 96–99.
362. Features of correlations of computer-tomographic sizes of premolars with cephalometric indices of practically healthy

- men from the Western and Eastern regions of Ukraine / **V. Cherkasov**, V. O. Orlovskiy, V. Chaika // Biomedical and Biosocial Anthropology. – 2018. – № 30. – P. 36–42. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/471>
363. Modeling by using regression analysis of telerontgenographic individual indicators used in the method of Charles J. Burstone / I. V. Gunas, A. V. Chernysh, **V. G. Cherkasov**, O. V. Cherkasova // Biomedical and Biosocial Anthropology. – 2018. – № 31. – P. 59–65. – URL:<http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/476>
364. Modeling of sonographic parameters of the kidneys in practically healthy women of the middle intermediate somatotype depending on the constitutional parameters of the body / **V. G. Cherkasov** [et al.] // Reports of Morphology. – 2018. – Vol. 24, №3. – P. 5–10. – URL:<http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/479>
365. Morphological state of the renal medulla in rats in case of an experimental burn injury under conditions of gekoton / O. I. Kovalchuk, **V. G. Cherkasov**, V. A. Pastukhova, O. V. Malikov // Morphologia. – 2018. – Vol. 12, Issue 2. – P. 22–29. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/481>
366. The human sacrum shape: metamorphoses and relation of its parts / **V. G. Cherkasov**, O. V. Malikov // Вісник Вінницького національного медичного університету. – 2018. – Т. 22, № 1. – P. 14–18. URL:<http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/483>
- 2019**
367. Аристотель: його погляди на анатомію людини / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Нове у медицині сучасного світу : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Львів, 22–23 листоп. 2019 року). – Львів : Львівська медична спільнота, 2019. – С. 89–91
368. Колекція препаратів кафедри анатомії людини, її роль у навчально-виховній роботі зі студентами / **В. Г. Черкасов**, О. В. Маліков // Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. – 2019. – Т. 23, № 3. – С. 475–479.

369. Краниометричне та остеометричне дослідження скелета акромегалоїдного гіганта Ізота Руденка / **В. Г. Черкасов**, О. В. Маліков // Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. – 2019. – Т. 23, № 2. – С. 193–198. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/484>
370. Краниометричне та остеометричне дослідження скелета людини, яка страждала на хондродистрофію / **В. Г. Черкасов**, Ю. Ю. Кузьменко, О. В. Маліков // Вісник проблем біології і медицини. – 2019. – Т. 1, № 4. – С. 237–241. – Бібліогр. в кінці ст.
371. Приобретение первых анатомических знаний у человека в историческом аспекте / **В. Г. Черкасов**, О. В. Маліков // International scientific and practical conference «Medical sciences: history, the present time, the future, eu experience», Wloclawek, Poland, 2019. – Wloclawek, 2019. – P. 167–169.
372. Развитие анатомо-физиологических знаний Леонардо да Винчи в его работах / **В. Г. Черкасов**, И. В. Дзевульская, А. В. Маликов // Медичний форум. – 2019. – № 18. – С. 17–21. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/778>
373. Comparative analysis of the effects of various detoxification solutions on the structure of the kidneys in experimental burn disease in rats / **V. G. Cherkasov**, T. V. Lachtydyr, L. Ya. Fedoniuk, O. V. Shypitsyna // Reports of Morphology. – 2019. – Vol. 25, № 2. – P. 16–27. – URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=1027377341815807426&btnI=1&hl=en>
374. Features of the interaction of indicators of peculiarities of personality and characteristics of the quality of life of pupils and student youth by the cluster analysis / M. R. Gzhegotsky, O. V. Tymoschuk, **V. G. Cherkasov** [et al.] // Reports of Morphology. 2019. – Vol. 25, №1. – P. 25–31. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/474>
375. Qualitative signs of digital dermatoglyphics as markers of diseases of atopic nature / **V. G. Cherkasov**, O. Ye. Maievskiyi, I. V. Serheta [et al.] // Biomedical and Biosocial Anthropology. – 2019. – № 34. – P. 5–12. – URL:

- <https://pdfs.semanticscholar.org/7cda/9a92535e62a1a0d0f7eae3a2f595f1d5ec.pdf>
376. Reactive and destructive changes of Peyer's patches in rats with experimental burn disease under infusion of detoxification solutions / **V. G. Cherkasov**, R. M. Matkivska, E. V. Cherkasov [et al.] // Reports of Morphology. – 2019. – Vol. 25, № 2. – P. 56–63. – URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=6292653780169017158&btnI=1&hl=en>
377. Structural changes of duodenal mucosa enterocytes of rats in burn skin injury under experimental streptozotocin-induced diabetes mellitus / **V. G. Cherkasov**, I. O. Tymoshenko // Reports of Morphology. – 2019. – Vol. 25, № 1. – P. 55–61. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/482>
- 2020**
378. Дистанційне викладання анатомії, гістології та ембріології за умов пандемії COVID-19 / Р. Ф. Камінський, **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська. – С. 61. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2254>
379. Духовні та моральні основи виховання студентів на кафедрі анатомії людини у вищому навчальному закладі / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Філософія релігії та медицини в постсекулярну добу : матеріали II міжнар. наук.-практ.конф. присвяч. Пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецький), 11–12 черв. 2020. – Київ : Вид-во НМУ імені О. О. Богомольця, 2020. – С. 37–38. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2250>
380. Кардіопротекторна дія кверцетину та унітіолу (експериментальне дослідження) / Р. Ф. Камінський, Л. М. Сокурєнко, Ю. Б. Чайковський, **В. Г. Черкасов**, Л. М. Яременко // Гострий коронарний синдром та невідкладні стани : тези наук. доп. – 2020. – С. 53. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2259>
381. Морфологічні зміни лімфоїдних вузликів клубової кишки щурів з експериментальною опіковою травмою шкіри за дії лактопротеїну з сорбітолом / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, Р. Ф. Камінський. – С. 41–43. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2262>

382. Некоторые аспекты развития анатомии в Киевской Руси / **В. Г. Черкасов**, И. В. Дзевульская, Ю. Ю. Кузьменко, А. В. Маликов // Медична наука та практика ХХІ століття : зб. тез. наук. робіт учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 31 січ.–1 лют. 2020 р.). – Київ : Київ. мед. наук. центр, 2020. – С. 14–18. URL:<http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2251>
383. Некоторые варианты строения и аномалии скелета туловища, их клиническое значение / **В. Г. Черкасов**, И. В. Дзевульська, А. В. Маликов // Південноукраїнський медичний науковий журнал. – 2020. – № 27. – С. 46–49. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2244>
384. Світлій пам'яті професора Івана Івановича Бобрика : (до 95-річчя з дня народження) / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Вісник проблем біології і медицини. – 2020. – Вип. 3 (157). – С. 12. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2242>.
385. Структурні зміни в кірковій речовині нирок щурів при експериментальній опіковій травмі шкіри та при застосуванні інфузійних розчинів / **В. Г. Черкасов** [та ін.] // Pedagogy and Education Management in Medical University / ed. by Sofiia Sokolova. – Warsaw–Józefów: WSGE, 2020. – С. 77–95. – URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=7180839102925115858&btnI=1&hl=en>
386. Структурні прояви ER-стресу, апоптозу і некрозу в ендотеліоцитах гемокапілярів нефронів при експериментальній опіковій хворобі у щурів за умов впливів інфузії різних дезінтоксикаційних розчинів / Т. В. Лахтадир, **В. Г. Черкасов**, Л. В. Турбал, С. М. Дорошук // Dynamics of the development of world science the 6th International scientific and practical conference (February 19-21, 2020). – Perfect Publishing, Vancouver, Canada, 2020. – С. 718–732 – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2269>
387. Ультроструктурні зміни жовчних проток за наявності герпесвірусної інфекції і типу (експериментальне дослідження) / Н. В. Моторна, Р. Ф. Камінський, Е. В. Черкасов, **В. Г. Черкасов** [та ін.] // Теорія та

- практика сучасної морфології, наук.-практ. конф. з міжнар. участю 4–6 листоп. 2020 р. Дніпро. – С. 76–77. – URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/2265>
388. Reactions of astrocytes and microglia of the sensorimotor cortex at ligation of the carotid artery, sensitization of the brain antigen and their combination / L. Yaremenko, A. Grabovoi, **V. Cherkasov** [et al.] // Georgian medical news. – 2020. – № 7/8 (304-305). – С. 122–127.
389. Structural changes in renal cortex in experimental skin burn injury and under the conditions of use of infusion solutions / T. Lakhtadyr, **V. Cherkasov**, L. Turbal [et al.] // Psychological and pedagogical aspects of higher medical education and pedagogical therapy. IV th International academic conference current trends of the intercultural communication 28–29.02.2020, Warsaw. – P. 30–38. – URL: http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/4462/1/Set%20of%20abstracts%20%2828-29.02.2020%29_31-39.pdf

РОЗДІЛ 3. СПИСОК ПАТЕНТІВ НА ВИНАХОДИ ТА АВТОРСЬКІ СВДОЦТВА

1985

390. **А. с. № 11800739.** Способ выявления эндотелиоцитов в стенке кровеносных сосудов / И. И. Бобрик, **В. Г. Черкасов**, Е. А. Шевченко, А. И. Парахин. – 1985.*

1987

391. **А. с. № 13335839.** Способ подготовки препаратов для люминисцентной микроскопии / И. И. Бобрик, Е. А. Шевченко, **В. Г. Черкасов** [и др.]. – 1987.*

2006

392. **Пат. 19694** Україна, МПК (2006) А61В 10/00. Спосіб діагностики генералізованого пародонтиту / М. Ю. Антоненко, **В. Г. Черкасов**, О. В. Черкасова; заявник та власник патенту Нац. мед. ун-т імені О.О. Богомольця. – № u200608373 ; заявлений 26.07.2006 ; опубл. 15.12.2006, Бюл. № 12.

2007

393. **Свідectво** про реєстрацію авторського права на твір № 22515. Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладів

України з контролю самостійної підготовки до практичних занять з анатомії людини / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – 2007.*

2013

394. **Пат. 85717** Україна, МПК G09B 23/38 (2006.01). Спосіб моделювання морфологічних змін у тканинах експериментальних тварин, у яких відтворена фізична опіюдна залежність / Р. М. Онисько, **В. Г. Черкасов**, Ю. Я. Кривко [та ін.]; заявник та власник патенту Львів. нац. мед. ун-т імені Данила Галицького. – № u201307555; заявлений 14.06.2013; опубл. 25.11.2013, Бюл. № 22.
395. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського права на твір № 50866. Науковий посібник «Анатомія, міжнародна термінологія» / **В. Г. Черкасов**, І. І. Бобрик, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук. – 2013.*

2014

396. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського права на твір № 53170. Навчальний посібник «Анатомія людини» «Модуль – 1 – Анатомія опорно-рухового апарату» / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – 2014.*
397. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського права на твір № 53169. Навчальний посібник «Анатомія людини» «Модуль – 2 – Спланхнологія. Центральна нервова система. Органи чуття» / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – 2014.*

2015

398. **Пат. 96264** Україна, МПК (2015.01) A61B 10/00. Спосіб діагностики генералізованого пародонтиту / П. В. Сідельніков, **В. Г. Черкасов**; заявник та власник патенту Нац. мед. ун-т імені О.О. Богомольця. – № u201408945; заявлений 08.08.2014; опубл. 26.01.2015, Бюл. № 2

2016

399. **Пат. 103898** Україна, МПК (2015.01) G01N 33/00 A61B 10/00. Спосіб оцінки ефективності лікування опікової хвороби / І. В. Гунас, О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська, Е. В. Черкасов, **В. Г. Черкасов**; заявник та власник патенту Нац. мед. ун-т імені О.О. Богомольця. –

№ у 201504908 ; заявлений 20.05.2015 ; опублік.
12.01.2016, Бюл. № 1.

2017

400. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського свідоцтва на твір № 77238. Посібник «Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять) / **В. Г. Черкасов**, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук. – Вид. 9-те. – Київ, 2017. – 157 с.*
401. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського свідоцтва на твір № 77285. Підручник «Анатомія людини. Т. 1. / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук. – Вид. 6-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2017. – 368 с.*
402. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського свідоцтва на твір № 77284. Підручник «Анатомія людини. Т. 2. / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук. – Вид. 5-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2017. – 456 с.*
403. **Свідоцтво** про реєстрацію авторського свідоцтва на твір № 77286. Підручник «Анатомія людини. Т. 3. / А. С. Головацький, **В. Г. Черкасов**, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук. – Вид. 4-те, доопрац. – Вінниця : Нова Кн., 2017.*

РОЗДІЛ 4. ЛІТЕРАТУРА ПРО ЧЕРКАСОВА ВІКТОРА ГАВРИЛОВИЧА

404. Анатом. Анатомія людини. – URL: https://anatom.ua/memoria/cherkasov_vg/
405. Біографічний словник завідувачів кафедр та професорів від медичного факультету Університету Св. Володимира до Національного медичного університету імені О. О. Богомольця 1841–2011. У 2 кн. Кн. 2 : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця: традиції розвитку (1921–2011). Біографічний словник / [за ред. В. Ф. Москаленка]. – Київ, 2011. – С. 304–305
406. Видатний морфолог професор В. Г. Черкасов // М. М. Ткаченко, І. В. Дзевульська, О. І. Ковальчук // Медичні кадри. – 2021. – № 1/2. – С. 5. – URL:

<https://drive.google.com/file/d/1dncxtYazWGmvKTxnFh4e9ZmtrSHluDsj/view>

407. Ковальчук О. І. Професор Черкасов Віктор Гаврилович (до 70-річчя від дня народження) / О. І. Ковальчук, І. В. Дзевульська, О. В. Маліков // Вісник проблем біології і медицини. – 2022. – Вип. 3. – С. 9–11. – URL: [https://vpbm.com.ua/ua/vipusk-3-\(166\),-2022/2022/11/01/profesor-cherkasov-v%D1%96ktor-gav/](https://vpbm.com.ua/ua/vipusk-3-(166),-2022/2022/11/01/profesor-cherkasov-v%D1%96ktor-gav/)
408. Професор Черкасов Віктор Гаврилович (до 60-річчя від дня народження) // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2013. – Т. 12, № 1. – С. 116–117.
409. Світла пам'ять Віктору Гавриловичу Черкасову / Укр. мед. ліцей; Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця. – URL: <https://uml.ua/news/svitla-pam-iat-viktoru-havrylovychu-cherkasovu/>

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
БІБЛІОТЕКА

***Черкасов Віктор Гаврилович – вчений,
анатом, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри описової та клінічної анатомії,
заслужений діяч науки і техніки України:
до 70-річчя від дня народження***

Бібліографічний покажчик

Упорядники:

Людмила Василівна Папуша
Олександр Іванович Ковальчук
Ірина Вікторівна Дзевульська
Олександр В'ячеславович Маліков
Олена Валеріївна Ключніченко
Лілія Олександрівна Гржимайло

Відповідальна за випуск:

Людмила Василівна Папуша

Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
Бібліотека
03057 м. Київ, вул. Зоологічна, 1
e-mail: library@nmu.ua

Київ 2023